

Domine ihesu accipe quod spiritus sanctus commendat tibi redimere me

Domine ihesu accipe quod spiritus sanctus commendat tibi redimere me

Opus Aureum.

Musice castigatissimū

de Gregoriana et figurativa atq; con-
trapuncto simplici percomode tra-
ctans omnino cantu oblectā-
tibus vtile et necessa-
rium e diversis
excerptum

Fata regunt finem. Spero dii cepta secudent

Qui ducis vultus & non legis ista libenter
Omnibus inuidias. liuide nemo tibi.

¶ Epigramma Ad lectorem

Musica dulce sonans. iuuat aures carmine blande.

Instaurat vires ingenioq; fauet

Dulcedo fingit molles Harmonica cantus

Ausones hanc celebrant. grecia docta probat

Hebreusq; Tubal. nechō et thracius Orpheus

Et Samij coluit. sedula cura. senis

Quoq; magis tribuas his tante laudib; artis

Omnia vt oblectent. musica mella. vide

Dulcia pierius modulatur carmina cygnus

Atticaq; in syluis gutture vernat auis

Auia cuncta strepunt resonant et Achantide dumi

Carminib; volucres. ⁊ genus omne fauet

His capti pisces. citharam sunt sepe sequuti

Testis arione. fabula nota. lyre

Musica serpentū morsus. et vulnera sanat

Musica. lymphatis mentib; indit opem

Frati stimulos ⁊ corda ferocia mollit

Hanc etiam morbos posse fugare ferunt

Hanc tu diuinū munus dubitare caueto

Quisquis es. est nullis artibus ista minor

Viue. vale felix. canū quoq; Nestora vince

Hec subiecta hilari carmina fronte legena

In musicam prefatio

Musica esse vnā illarū septē
 artū quas liberales vocāt. nemo ē etiā de medio critet lit
 teratꝝ q̄ nesciat Sz fortasse etiā aliquāto dignior vide
 bit. si p̄stiterit a q̄bꝝ z quātis virꝝ sit culta. atqꝫ in summa amiratoe
 habita taceo de Tubal q̄ eiꝝ artꝝ apd̄ Hebreos vetustissimꝝ inuētoꝝ
 fuisse memorat. p̄terea Dauid regē. q̄ Lītharā pullante Saul a fu
 rore temētie resocillabat Dicā aliqd̄ de phis Nāc pictagoras tāti se
 cit vt oīa p̄portōibꝝ musicis p̄stare affirmaret Plato singulꝝ orbi
 bus celestibꝝ singulas syrenes īsistere in sua republica docet Que di
 uerso q̄uis spheraz motu. p̄cordibꝝ tū inter se nūerꝝ deo laudes in
 cessanter modulentꝝ Itē Aristoteles ip̄e in multis eā passibꝝ sic p̄mē
 dat. z p̄sertim in politicis vt iter ingenias illaz sciētias. nulli postpo
 nat Musica a poetꝝ q̄qꝫ z clarissimis eē celebratā z p̄cipue ab Ho
 mero Unꝝ ceufonte penni. vatū p̄petuis ora riganꝝ aq̄s Nullꝝ pat
 lo studiosior poetaz ignorat. h̄ est qd̄ Apollinē citharā tenere aiūt.
 Qꝫ Dapheā fluuios detinuisse Et vt inq̄t Boetꝝ siluas traxisse mo
 biles p̄mīniscunt Amphionēqꝫ saxa in muros duxisse musica sua
 uitate fabulāt Sz qꝫ historie maior autoritas ē fabulas missas fa
 ciamꝝ. z de p̄batissimis autoribꝝ aliq̄ huc afferamꝝ breuē z stricꝝ
 q̄ ab ip̄is in musice artꝝ singularē excellentiā diffusissime sꝫ varieqꝫ
 testata Maximos olīm duces fidibꝝ tibꝝqꝫ canere sup̄ cenā. tam
 grecos q̄ romanos adeo vsus obtinuerit. vt Themistocles Alio
 q̄n clarꝝ Imperator cū Lītharā ī p̄uiuiō sibi oblatā recusasset habi
 tus sit indoctior Musica curas abigere clemētiā suadere. z ad leni
 endos affectꝝ plurimū valere Martianꝝ capella scribit Bella etiā
 lituis. tubis z cornibꝝ romanꝝ accēdebāt Ad qd̄ p̄giliū alluisse cre
 derim in sexto de Miseno Ut reuera vidēt indigna morte pemptū
 Misenū coliden. q̄ nō p̄stātoꝝ alter Ere ciere viros mortēqꝫ accen
 dere cātū Tymotheꝝ vir phrygiꝝ Alexandrū musica modulatoe ab
 epulꝝ ad arma corripēda subito īstāmanit. z mox mutato modula
 tionis ḡnē. rursus ab armis ad epulas reduxit. Hoc etiā nō postre
 mo p̄tinet ad musice laudē Qꝫ plereqꝫ grecie ciuitates. leges decre
 taz publica ad lyā recitabāt. Ne lōgiꝝ p̄grediar in re q̄ satis late
 dari vix p̄t. vlt̄ q̄ ponꝝ seipam ornat q̄ vt alicuiꝝ laudatoe indigeat
 finitā p̄loquiū Vos at o studiosi adolesecres in huiꝝ musice artꝝ ho
 nestissimū studiū totis viribꝝ incubite. qd̄ si fecerit summā volup
 tatē cū pari vtilitate reperietis. nec vobꝫ h̄ turpe putetis qd̄ summis
 phis qd̄ maximis exercitiū ducibꝝ. qd̄ florētissimis Greciez Italie
 viribꝝ laudabilesqꝫ visum fuit ac liberale Ualete

Iuppiter omnipotens precibus si flecteris vllis

Da precor inceptis splendida vela meis

Explorare queam. que sint gratissima musis

Da dextram misero virgo serena mihi.

N De igit opusculū igrēssu

ritripharia erudiendi modū musice artē partiri poterim
mus Est nāq; musices natura qdam Armonica Altera
rithmica Tercia ꝑo metrica nūcupat. Et dicitur Armonica illa q inter
sonos discernit graue videlz acutū Est nāq; idē Armonica qd mo
dulatoris discretio Qd qdē mēbrū tres hz sub se spēs. vna organica
vocat. q ex flatu tpata i vocis habitū roborat. huic veniūt. fistule
organa. tube. tibie. muse Alia i manu ꝑsistit. ita videlz vt man⁹ de/
pingat iterior leua ac qlibet i iūctura locet clauis. vt in exordio scde
pris depicta ē. ¶ Ad trinā cursitātes festināter spēm. eā ꝑfecto vo/
lūmus in lineis spacijsq; interceptis iter lineas ꝑsistere Tanq; q ꝑci/
pū ac magis idoneū h mēbrū terciū huic libello vīrꝑabim⁹ Dini
tentes qz eū in ptes tris Imꝑmis em de autoribꝝ ꝑtractaturi siml
et scriptōibꝝ musice ¶ Vnc de mō artis adipiscēdi. Post hec
de cantu mēsurali. postremo ꝑo de ꝑrapūcto simplici. vnāquāq; de
niq; partē in sua scindētes capla. ¶ Rithmica ꝑo est. q impulsu ri/
tum modulatoris agit. vl ē q reqrit inq̄sitōnem dictionū. an bñ vel
male coherēat dictōes. ¶ Metrica ergo est q mēsurā diuersoz me
troz ꝑbabilī ostendit ratōne

¶ De artis musice inuētoribꝝ Caplm ꝑmū

Q Vēadmodū in primo de

celo z mūdo. at metheozꝝ ꝑmo hāc Aristoteles habet
autoritatē. Nō em semel neq; bis sz infinities optet pu
tare easdem apud nos aduenisse opiniones Pari mō illud exq̄site
in Musica attrēantes. ex q huius artis inuētorꝝ coplā fuisse nemo
negat. Id qdē qd nobis ꝑstat. summātim ac succincte attendemus.
Preminia nāq; cant⁹ suauitate cū delectatio i ope (scdo Ethi. Sit si
gnū ꝑtutē Ritu modulaminis ꝑpēdisse Tubal ꝑmū (qd rect⁹ ex
istimauerim) fert. vt ꝑfecto apud ꝑiscos ꝑptū ē Lamech de sobole
Chain duas habuisse ples Abel videlz z Tubal. Is em Tubal ꝑ
mi parētis plagia (nec Seneca moralissimī sniam impellens. q scz
egre mentis ē formidare inexpla) cōmemorans Plaga ꝑtoch bina
mundū hunc inferiorē delectuz. ob hoc itaq; artes ꝑuici an diluuiū

colūnis geminis insculptā. p. eū extitisse aiūt. vnā vero latriciā. al-
terā inquā marmoreā. ob aque ⁊ ignis formidinē. Qd̄ q̄dem inde
Auroa his carminibz asseritur subscriptis.

Iste Tubal cantu gaudens pater extitit horum

Qui citharis psallunt organicisq; modis

Musica dulca canens fuit ars inuenta per illum

Ut pastoralis gaudeat inde labor

Et quia nouit Adam primū dixisse parentem

Venturum duplex iudiciū. ignis aque.

In geminis artam scripsit posuitq; columnis

Extitit hec laterum. marmoris illa fuit

Ut non hec per aquam pereat. nō illa per ignem

Si sit deficiens vna. sit vna manens

Ut nobis iosephi declarant scripta colūnam

Marmoream tellus Syria seruat adhuc

Quo pacto Pictagoras p̄cordantiāz p̄portiones inue-
nigauerit ⁊ de reliq; inuentoribz Caplm̄ secundū.

Quāq; agratijs pictagoras

numero obediuisse fertur. hoc ē. eūde nāq; p̄mitus musi-
cam ex malleoz sonitu idagasse ferūt. Percipies quoq;
ex malleis sonoritatis discrepantiā oriri nō p̄fecto immerito huma-
na voce poti⁹ formari admiserit Boeti⁹ vero hui⁹ artis autor cla-
rissimus eūde p̄fert musice p̄ malleoz p̄cutiētū pōdera inequalia.
nec nō p̄ inequalē neruoz tensionē. perq; calamoꝝ inequalē lōgitu-
dinē. Primū artē apud grecos inuenisse. Qd̄ p̄sertim p̄positione
h̄mōi asserit Pictagorā nobis artē tradidisse sonoz. Quo aut̄ mō
hoc idē is inq̄lierit figura lucide subscripta claret

A iij

¶ Pictagoras phus numeroꝝ pnceps. pportionū magister. q̄ toto
 eno numerū incūbendo singula scire niteret. Nolens qdē aurīū in-
 dicio fidē nec de psonatūꝝ pstantiā adhibere. Tum qz nō oīs auris
 ppter pplexiones natural' etatū. mutabilisqz dispōnis varietatē eq̄
 bñ iudicat de pceptis seu audiet. tū qz et si auris bñ repata ad ea q̄ circa
 sonū z sonoz pcordatias ptingūt. cū sibi ppiū sit nō fallat. in de
 sonoz pportōne discernere nihil ē suū Immo poti⁹ rōnis op⁹ nul-
 lis deniqz fuerat dedit⁹ instrumētis. eo q̄ oīs incōsulta modiceqz si-
 dei ob causas plerasqz estimabat vt ppter nervoz aeris. spūs dispo-
 portionē. nō tū oimode pūans auditū psonatūꝝ. sz dubitare de sit-
 gulis nō ē inutile. q̄ si null⁹ fuisset audit⁹. nulla penit⁹ de vocib⁹ du-
 bitabil' nō existeret. Ipe at diu anxi⁹ manēs quō artē rōe z recte in-
 ueniret. vice qdā passim deambulās. hāc qz cognitōem mental' cir-
 cūpōlūēs qdā nutu diuino fabroz officinas ingressus hos qdem
 malleos sup incudē feriētes. mirabilē armoniā emittētes. iā q̄si at-
 tonit⁹ tāqz audiēdi auid⁹. stupensqz adhuc arrect⁹ aurib⁹. modoz
 mulcedine audiat z paulopost (o summū lassoz solamē spiritūū)
 ad se alacriter (vt qd diu q̄sierat malleos intueret) ē pueris tāqz
 feruēs rei veritat⁹ inq̄sitor. ne i lacert⁹ z hoīm virib⁹ lateret hec p-
 nentia. iussit iter se pmutatim. malleos singulos pmutari. q̄b⁹ vicis-
 sim alterat⁹. redit eadē simphonia vt p̄us. ex q̄ aiaduertit nō i lacert⁹
 vlnaz tantā fore pcordiā. tā numeri q̄ mēsure q̄ pōdā rōne. Nūqz

merus igitur erat quoniam. sed quoniam dissonantia est electus grandis ly dederit
 occasione per sui dissonantiam de consonantiis iudicandum. Nam positis iuxta se
 prout prius pre alijs aut meliora esse videtur. Consideratis itaque potest
 bus reliquis in dupla. sesquialtera. sesquitercia. sesquioctava. proportio
 potest reperta sunt Et hec limpide in figura depicta notent. Quod Eam
 nonnunquam pictagore conclusionem a nobis iam cessam. Nonnulli minus
 contradicere verentur. ea etiam nemo gentiliu equo fert alio ex quo nullus vatum
 extiterit quod Orpheu musice haud dicat expertissimu. Mercurius cum ly
 ra per testudinem (ut quod fama est) in monte cylleno peruisset primu Or
 pheo tradidisse fert. cuius dulcedine seu cantu bene amata. videlicet Eu
 ridicen ab inferis reuocasse fert. Sara necnon sua sponte cithare suau
 tate semouere Eum igitur illa de causa primus modum dedisse aiunt. Quod Ceteri
 quod Moysen artis aptore dicere conantur. cum quod a limphe canonicitate
 impmis armonias prehendisse arbitrantes. Musica namque a moysen quod
 est aqua dicitur. eo quod per vndas repta extitisse ferunt. Quod Alii denique a moysen armo
 nie originem a spherarum circugiracionibus emanasse dicunt. Quod ob id af
 firmantes. Quippe ex celorum motibus haud parua percipientia ob celesti
 um corporum pficationem. maximam denique ibi fore concordiam. vti Empedo
 cles docuit Huc quoque opinionem Platonem quod cum super qualitate orbis syre
 nem stare credidisset minime dissentire videmus. quod id ab Aristote
 le reprehendat Hanc denique ppagatorum pluralitate finis tunc locique ex
 gentia ac regionum distantias pullulasse nemo dubitabat Tubal filius
 lamech ante diluuium apud Hebreos Moysen. apud grecos Picta
 goras. apud latinos Boetiu inchoasse credimus. ex quo grecorum more ante
 eum in ecclesia dei cantaret. Huc igitur imitati sunt plures. vti Grego
 rius Isidorus Ioannes de muris. Etiam etate nostra viri quod celeberrimi.
 Quorum et nos sequaces fore haud indignamur Tubal veritatem
 men alios tunc precessit quem merito tandem primu dicimus

De causis Musice artis. Capitulu terciu

Non monice namque arti uti cete
 ris cause quattuor insite sunt Unde efficiens causa pr
 mus artis inuentor fuisse fertur At an ne plures huiusce
 artis disquisitores extant. aut vnus duxerit. Est plures quod oim p
 mus fuerit supra meminimus. finalis autem est felicitatis eterne adeptio.
 Vel ipsius animi ipsorumque spirituum recreatio. Quod formalis enim est nos
 in cantibus simplicis mensuratiq notitia ducens. Quod Materialis vero
 causa siue subiectu est quantitas discreta. hoc est numerus sonorus. vel
 ad sonoritatem tractus Resonantia quoque eius est propria passio Et eius

principia sunt eē regulatū Arsi z Thesi. fit vtiq; pcessus syllogistic⁹
more pucto q̄ad figure z modi exigentiā Sz qz mediū in demon/
stratōe ē definitio subiecti. iō definire son⁹. breuitatē tñ cā p̄suppo/
nit a Petro hispano nor⁹ Sz numerus in p̄nti nihil aliū ē q̄ q̄ti/
tas ex vnitatib; ad sonoritātē tracta format. exide demonstratō h
pacto. Quicq̄d ē regulatū Arsi z Thesi ē psonās. sz nūerus sonoz⁹
est regulatus Arsi z Thesi. ergo numerus sonorus est psonans.

¶ De notifica tōe musices necnō diuisione eiusdē
Capitulum quartum.

Musica est liberalis ars ar/
monie ex sonoz vocū. modoz. tonozq; diuisionib; re/
gulariter at modulatiue resultās Aut dr. recte cantādi
sciētia. Dicta āt a moys grece qd latini aquē vocauer. z yco a scien/
tia. q̄nquidē secus fontū decursus seu fluentiū vndaz marginē ferē
eē adepta. recte qdē a moys cape ortū fatebamur. q̄si moysica. id est
aquatica scia nūcupata. Nā moys grecū aqua latino designare au/
tores phibent Atq; sine humoris bñficio nullū p̄lius armonie deli/
mentū. neq; affabilitas p̄sistere posse palā ē. Dicis eqdē (vt plerūq;
mens ē quoz tñ Isidorus fautor existat) musica a nouē musis pro/
manasse (qd recte existimauerim) musas si p nouē loquendi instru/
mentis sumpserit Sinaū ē qdē secus plerūq; eius erit snia inimica
¶ Musas iccirco ad poesim celebratissimas remittā Europe Calli/
ope Euterpe Iouis z memorie q̄bo musica. at etiā ois p̄sistit scia.

¶ Musica est duplex scz naturalis z artificialis.

Humana q̄ in corpe z anima ē s/
tuata. eo q̄ melodia durāte fit hō
recens z supstes quēadmodū mo/
dulationū coaptatōe delectat plu/
rimū. pari mō se cōtrahit si qd ar/
monie fuerit deprauatum.

Naturalis est duplex scz

Celestis aut mūdāna ē supcelestiū
corporū ex spherarum psonantia
Vbi a plerūq; maxima crediffo
re resonantia. qd qdem roborant
mathematici.

¶ Pro quo paulatim aiaduertendū. Si quam ptra hostes adijce

rerōem poterimus. hūc fas est. Qm̄ peripatheticor choros. hanc in
 de celo ⁊ mūdo definitōem cū carpere niteret. in quo qdē actu repro
 bat ⁊ tra pictagoricos ac stoicos q̄ Syrenē ibi eē volūt decāntē
 Arguit Aristo. Nec pfecto īmerito. vt istoz Joba iacet in forma. mē
 tem tñ diuinor poetaz nequaq̄ tāgere nīlus ē. Qui sermonibz me
 taphoricis pleraq̄ in breuiloq̄o licite etiā fingūt. q̄s barbari mētiri
 volūt. mētiriunt quoq̄ ⁊ ipī Vates igit tā dicti allegorice p celestia
 corpa intelligūt illa entia optimā vitā ducētia p Syrenē aut p mū
 motorē. ⁊ q̄b p̄hus in octauo sermonū pmoz ⁊ in de celo ⁊ mu
 do limpide peragit.

Artificialis. q̄ musa
 adiunāte hūana. tā
 dem ducit in effectū
 de qua musica

Instrumentalis q̄ ex flatu moderata in
 vocis pportionē asseritur. cuius voces
 q̄b̄ sint materiales. soni eius tamē sunt
 vocales.

Vocalis est nouē musaz psonātia. et di
 uiditur in vulgarem ⁊ regulatā

Vulgaris
 siue vsual

Est vocis emolimētū. p̄p̄is armonicalibz instru
 mētis (quibz regi quēq̄ cantilena debet) carēs. ⁊ est
 illa q̄ vulgus modulādo gloriāf. qd̄ qdē gen⁹ (vt
 in suo prologo Persius fatet) doctrina brutis at
 tribuere poterimus.

Regula

Est modulamē dulce. ac notaz dialis ⁊ sinesis me
 diate Arsi ⁊ Thesi. regulariter artificialiterq̄ p̄sis
 stens Et diuiditur in simplicē ⁊ mensuralē.

Simpler

Est speciez eadē quātitas. vel est. figuraz eq̄litas.
 Aut sic. ē cui⁹ figure nec augeri nec minui possunt
 vti patet in choralī

Mensuralis

Est speciez diuersa quātitas. vel ē figuraz ineq̄li
 tas. aut cui⁹ notule decrementū cū augmēto patiūt
 iuxta signoz exigētiā. ⁊ diuidit̄ ql̄bet in verā ⁊ fictā

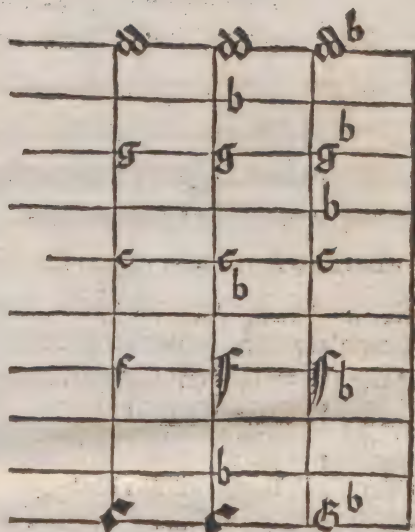
Vera

Est cantio līmites artis musice debite obsequens
 Est vocū p insignia trāsmutatio. Hoc vtiq̄ ita p̄
 nā si in clauē p̄p̄ia signa hūte ponat̄ nota i tali cla
 ue nō possēssa. vt de fa. et mi. p b. h. signat̄. q̄b̄ īser
 uire digne tenemur. tono cogente ⁊ necessitate

Ficta

da.
 dola sol
 esol fa
 bbsa hmi.
 aalamire
 gsol reut
 faut.
 elami
 dlasolre
 esol faut.
 bbsa hmi
 aalamire.
 Bsol reut.
 faut
 Elami
 Dsolre
 faut.
 Bmi
 Are
 fut

Claviū coordinatio Scala Scala b Scala ficta
 naturalis mollis

¶ Juniores astutius pfecto pleraq; pternētes stilo quodā vñ illu/
 strissimo igeniosius q; huiusce artis subtilitatē p̄siderātes nobis
 practicādi maneriem iudeficiēter tradidere. cū oīa iccirco luculēter
 in craticula manus depicta nō recitarent figurā hāc p̄sentē adiecerē
 materiā subiectā totius rei lucide in se cōplectentem

Linde pone tuū tandē exitiale venenū

Non aliud ledis. te furor iste necat

¶ Pars secunda huius.

Sed de prima hactenus. de
 incēps ad scdā huius partē festinātes. in q̄ qñqdē nūeri
 sonori integrā et pfecta latet vis. natura et cēntia sua. Eaz
 p̄sertim p capla scindētes. Septē qdē interim honore digna anne
 ctando. Que tanq; potiora musice artē facundiā lepide dilucidat.
 ut sunt Tonus Modus Mutatio Clavis Vox Cantus Littera.
 Ex q̄b; tota ordine retrogrado musica p̄stabit Gregoriana.

Pollicis in capite scribi vult Sāmant apte

Quod grecam formam ꝑ scripturam cepit istam. *Sut*

Mox alphabeta connectis in ordine trina.

Vocibus adiunctis. quas dat tibi musica cunctis

Pro signo vocis illic vocem vocitabis

Dec alphabeta sinistra manus sociabit

Per quorum voces cunctos cantus variabit

Prima duo finit g. ternum cursicat ad. d.

Littera clonētaria extat figura. circa quā cantoz versat intentio

Littere cū specialr capte sunt septē. *A B. C. D. E*

f. B Numero aut viginti. Que qdē pma sui distinctōe triphario partiunt. Prime naqz septē ad *B* finale festinantes. sibi nomen capitale usurpant. Alter ordo litterz suis Septē ad. g. sūpmū curritibz. minutū nōmē p̄bet. Reliqz sō q̄tuor ad. d. excellēs pficiētes. Gemine dicunt. Ratio etēn denominatōis p̄maz septem est litteraz grossicies. sequentes aut qm̄ prauis characteribz chartula insigunt. parue sunt dicte. Leterē ergo ab his geminantur (*Obiectio*) Quāqz pleriqz oppositū asserere min⁹ pudent. Duplicantes q̄qz scdē distributōis tres posteriores. e (*videlicet*) *f. et. g.* minutas. Hoc deniqz dicētes arguere dñam litteraz his similiū. inferiorz. s. pmi alphabeti. Solutio lrās iamā p̄libatas. Apprime dicimus ab infimis equalibz sibi q̄nques differre (ea p̄sertim de cā h̄mōi geminatōis p̄lixitatē (cū natura plurimū breuitate delectet p̄longatione q̄dem spasmos emiserit) abesse cupimus. ¶ Primo igit in h̄ differūt. qz si vna linea accūbit. silis sibi seu dupla eiusdē spaciū colit. Scdo. si vna ē capitalis altera minutis ꝑputabitur. Tercio cū vna fuerit finalis reliqua supacuta erit. Quarto. vna de im̄ pari exsistente numero. octaua eiusdē ipari iūgat. Quinto. si vna fuerit alicuius primoz cantū Altera de scdo eiusdem extat.

¶ Pro q̄ tñ corollarie aiadnertendū ē *B* grecū a graijs nonduz fuisse adinuentū. nec e. excellens cū b spherico. Juniores quippe inetrinsecus p̄fundiusqz cū ad rerū omniū fundamēta inuenerūt (ita vulgo qdē. iactis fundamentis edifica. Qd minus *Senece* puerbiū tenebat. dicens maxima parsimonia in fundo est) Jecirco adu

cere queq; necessaria forent in arte Musica. vtile eis visus est Nos
 igitur eorum audacia positi. haud verecundie. imo potioris placetie bene-
 ficio. vota complendo indigentia; ut ipsi pepulerunt impellere sedulo
 conamur. Verūtamen nō minus priscis ac recentibus obtemperabimus
 Tibiominus regulis seu documentis ceteramur. Cū nullus tā inge-
 nuus qm ex veteri dogmatibus quicq; sibi adaperuerit. Obiceret ita
 q; q's extra p'dicta hoc pacto. Si greci greco caruerūt. Quid tūc
 mouet q. grece scribi et pferri. ¶ Solo. Quāobrem ad hoc dicunt q/
 dam musicam pmutus a grecis emanasse. A latinis tandē sibi com-
 pletionem assumpsisse

¶ De quidditate vocū carūdeq; decissione Caplm scdm

Ut re mi fa sol la voces musica cantat

Ordine sinistra septeno quas manus optat

Impar iunctura sit quouis linea dicta

¶ Ult numeroq; pari spacium iunctura notari

Linea bis quina nonies spacio sociatur

¶ Vox est ac spū vitali nouē mediātibus musis pteratus Voces
 musicales vsui nostro aptabiles sex pstat esse. vt. re. mi. fa. sol. la. Et
 hoc ex eis in generali rōcinando p tato. qz sola voce ab inuicē sunt
 distincte Sin autē pprie quidē et naturalr sermonē p'tendo. put so-
 no et cantu distinguuntur tribus saltē vocibus Musica cantat. videlicet
 vt. re. mi. vel fa. sol. la. Quas qdē septies iteratas in scala nostra cō-
 stituimus. His itaq; vocibus tā dictis. pleraq; cuiuscūq; generis can-
 tica depromuntur. p crebra etinuamq; harum variationem

¶ Pro quoz intellectu supponit pmo. q hic vox nō p vera voce s;
 p signo vocis capis. Scdo aut p dicendorū serie supponit q cātus
 in voces reciproce diuidūtur quoniā quēadmodum sex sunt voces
 tres sunt cantus

vt	re	mi	
Nā i qūq; positōe	bmolles	naturales	hdurales p'sistūt
fa	sol	la	

¶ Quid clauis. et q't ordines vsurpent clauēs. Caplm terciū

Nunc alphabeta poteris cognoscere trina

Primi scito graues alphabeti fore voces

Ex quibus extremas dic quattuor associatas.

Esse graues. quia voce graui resonare videntur

Dic quia finales cantum finire iubentur

Alterius voces cunctas fore dicis acutas

Clauius est cuiusuis cantus mediante quoulibet caracterum signatura saltim voce radicatorum expressio. Dicitur inquam clauis in arte musica instar realiū clauū. vti nāq; physica clauis occulta exprimit. Ita teniq; clauis musicalis sub studio armonica ars auspicacissima modulando nansciscitur.

Pro cuius rei notitia sciendū septem dūtaxat esse clauis maxime specie differētes. Ceteri enī ab his quotquot superint. nō nisi grauitate et acumine distinguūtur. eo q̄ penit eadē resumūtur lre. si nō tñ pares sint oīno. cū forsā figura vel situ di. pares eēnt. Illud eq̄dē distingūdem sp̄ez eēntiale minus innuit. Neq; ne prius eedem timent. Hancse artis disquisitores p̄dictis differētijs acēntalibus clauis diuisere. p̄gā itaq; atq; qd̄ reliquū est in pauca dferā. Cōmūne de his p̄bendo orōnem tot distat eē clauis quot in manu dictioēs. Esti etiā nō sp̄ eas dē voces reueram. Cū p̄mi vocū iocutores ea tē pestate nec eisdē vocib; vti essent. nec tot forsitan egissent. Nos p̄fecto recensiores cūcta subtili circa artē p̄curātes. et q̄ p̄isicorū notule nostris carminib; minime satisfacerēt. Cūq; p̄stīm equale sit in octauis iudiciū. silles certe eisdem donamus voces.

Et q̄ corollarie elicit clauis posse in infinitū plurificari. eas tñ nūero differri nō sp̄e (cū sp̄ eadē lre repperent) nemo negat. Ne ergo illud nobis viciō dei p̄isicorū limites inseq̄ conamur. Itaq; viginti vna cū eis donam⁹ voces vputa sūt. Arc. Bmi. zc. Quarū qdēz qnq; tātūmō signātur videlz sūt. ffaut. c̄olfaut. ḡsolreut. d̄d̄la sol. Quippe oēs in linea accūbent. Harū qdam vco sunt magis familiarē. vtpote ffaut. c̄olfaut. ḡsolreut. sūt rariūscule vtimur. d̄d̄la sol igit rarissime. p̄ has inq̄s oīs cant⁹ regulariter seu irregulariter possiens regit et modulaf. Denotant necnō signate vel signande. Qm̄ circa canticoz initia exp̄sse situant. Reliq; nō signate. i. q̄ non regunt cantū nunq; in libris signātur. s; implicite et virtuali sunt cōsiderate. Et qd̄ bfa hmi cuius p̄ma figura est b Altera est hmoi b. q̄ min⁹ signātur nī in cantū variatōē. mollis in h̄duralē et id ē vestigio. Unū tñ referā ne recidat L p̄mū p̄mi cantus h̄duralis nonnunq; signari oportere quāz id raro fiat regulariter. tñ nunq; fieri d; agat em̄ quicq; sū vt sibi expedire videbitur.

Sciendū sedo conclusue. q̄ tot p̄isici vtebant clauib; cū tot eoz cantileus satisfacerēt. Tot teniq; apte imo facillime cōb; mortalis

um vocibz et hateri et formari poterant. Nostra qdē tēpestate cū nos
 nōnūq̃ discantū vramur eisdē certe haud p̃tēramur. Nec mō in can-
 tu p̃posito fit hec clauū subauditio. Vteruz in certo cantu simplici
 (potissime quē iuniores dictant) licitū ē plerūq̃ voces et veras et fi-
 ctas subaudire. quāq̃ hec nōnullis videant̃ p̃cul a rei veritate disce-
 dere. nihil suauitatis in his includi debere. cū sepe nūero antiq̃ me-
 thas trāsgredieremur. pleriq̃ tñ nostro euo p̃scoz regulis contenti
 nihilomin⁹ indigentia p̃puli limites excedere nō verētur. Nec im-
 merito reuera. naz simplici fuisse musicā legimus adeo vt quattuor
 neruis integra cōstaret. idq̃ ad D̃pheum durasse. Quintam vero
 chordā dehinc chorebō adiūnisse fertur. Diagnis vero p̃hix his se-
 ptū appoluisse neruū Terpandrus Lesbius septimū. Ita equidez
 successu t̃pis pleraq̃ alia q̃ cū cernerent̃ necēaria circa artē a quibus-
 dam sunt adiecta. Et cū quisq̃ suo a bitrio nēcitate tñ mor⁹ q̃ppia
 appoluisse. cur idē nobis p̃hibitu foret. imo nos regulis et mādatis
 p̃tenti queq̃ nobis necēaria adiectis absq̃ iniuria adiciemus.

¶ Nec lucidius patebūt in posteris p̃ figuras et exēpla. eo q̃ ma-
 gis idonei p̃ exēpla (vt p̃ho placet) efficiamur

¶ De cantu p̃prietatibusq̃
 eiusdem Caplin quattuor

¶ In trinas species cantum distinguere debet

Bdurus primus. naturalisq̃ secundus

Tercius hinc cantus b̃molliis erit vocitatus

Bdurum triplo reliquos cantus geminabo

De tria g duo e bis f his cantibz apte

Bmollem dulce. h̃durum succine dure.

Quantus est modulaminis
 fm Arsim et Thesim agrua coaptatio. vel Cant⁹ ē me-
 lodia ex sono tono et mō p̃ vocē viuam formata. Quem
 odā nos nōnūq̃ laudē vocam⁹. Hūc nāq̃ Guido vna cū antiq̃s tri-
 plicē eē voluit. h̃durale. naturalē. et b̃molle. Postq̃ enī p̃ceptores
 manuz inuenere. In sup et trās locales pariter cū vocibz cantuz ita
 diuiserūt. vt si generali sumeret foret p̃ma diuisio cū eēnt tres can-
 tus (vt iamā meminimus) in genere q̃s tres cantū p̃prietates vo-
 camus. Reliquū g est scire. q̃ si ip̃sali capiat̃ tūc priora membra di-

uidendo septē existāt cantus. quos deductōes appellam⁹. tres h̄du
rales. gemini molles. totidē naturales. ex quo note oēs septies i sca
la operiātur. Iterco p̄mus q̄ durus appellat̄ duriori seuiori⁹q; mo
dulo p̄fert. Belle em̄ ⁊ cōmode eūdē vocam⁹ h̄duralē. qm̄. h̄. i. mi
duriter modulaf. q̄ vox est rigidissima. Naturalis idē q̄ mediocritas
qm̄ neq; duri cā. neq; mollis gra p̄cinif. Mollis est tercius nec im
merito blandicie em̄ expalpat. Duius rei causa est maxime cuz bfa
h̄mi fa occinīt vocem dulcissimam

¶ Pro cuius rei sollicitudine ampliori. Aduertendū q̄ p̄mus ⁊
tercius cantuū denoiatōem a bfa h̄mi capiūt. nō tñ q̄ in. b. clauē in
cipiant. s; ita dicūt q̄ p̄mus eoz ab. a. in. b. duriter scandit p̄ inte
grū tonū. vti de re in mi vel ecōuerso. qua de re h̄duralis nūcupatur
¶ Alter ab a in b. molliter scādit dūtarat p̄ semitonū. q̄re b mollis
dr. vtp̄uta de mi in fa. et ecōtra descēdēdo ¶ Alius vero ab his distin
ctus. naturalis eū vocitatus. quasi nullo b; indigens. nec aliq̄ in
trans. sex notas tñ p̄fecte obtinet. Quāobres im postorib; honores
deferendo naturalem quidam vocant

¶ Aduertendū q̄q; scdo q̄ h̄duralis habebit h̄ in inferiori pte q̄
duratū b mollaris aut b inferius sphericū ppter representatōis puen
entiā. qm̄ figura ducit in cognitōem nature rei Aristorelē habeo au
torē. in scdo de celo Nā qd̄ quadratū est ppter acies durius ē tactu
qd̄ vero rotūdū mollius t̄gitur.

¶ Est igit qd̄libet illoz b; trinomiū. p̄mū h̄durū ppter durū ascē
sum ab a ad b dr. Scdo quadratū ob littere figuratōnem. Tercio
h̄mi. qz qm̄ in libro cantuali signat̄ representat mi sic. ⁊ facit in mono
cordo. Aliud vero molle dr. ppter mollem inquā ascensum ab a ad
b. b rotūdum a figura eius. Sed bfa dr. qz fa representat.

Itē dicūt clauēs impedimētales sic se mutuo occupātes q̄ qm̄
vnū apponit̄ alteri vim aufert ⁊ econtra.

¶ Un postremo paulatim audi dicebam⁹ in capite p̄ntis capituli
septē cantus. septē deductōes (cū voces in manu septies dūtarat re
pererent) existere. Istud p̄sertim referā ne recidat. vt q̄ cantu mēsurā
li vterent̄ septē iste deductōes suo modulamini hand sat̄is faciūt im
mo vt p̄actū est. q̄cūq; eis necāria adiectis adijcere nō dubitāt At
eti sinomenus que applicarēt. in craticula manus exordū nō habet
ret. cūq; ibide pter septē deductōes nec vox nec vlla clauis superfer.
Nihilominus tñ cū oib; duplis eadē sit ⁊ natura ⁊ p̄portio Idēq;
sonus. idē deniq; iudiciū de illis vna cū eis sinemur. Attendētes q̄
tam virtuali ⁊ implicite eas voces quas habet formaliter ⁊ expresse
eius dupla vel bisdupla sū cōem scale coordinatōem. Qd̄ p̄terūq;
ita in p̄terūq; de similib; idē est iudiciū. Hoc vtiq; in musica est

pro primo principio sumptum. Nonnulli tñ has voces fictas asse-
runt capientes fictas p illo quod est hoc loco inusitatas. partim eis
psentimus. Sed si pro falso fictum sumperint falsuz quoq; dicũs
nec est contra eos instandum

¶ Ex quo corollarie sumit. q quādo cūq; aliqua vox assumit in
scala vel extra. si hñmōi in eius octaua correspondentiaz habuerit est
vox vera. si vero nō iam dicitur ficta.

¶ Sūt igit nōnulli vnicuiq; attribuētes modulo duas notas q̄
si sibi conuenientes. Nam h̄durali prebent mi 7 la. Naturali re 7 sol
Bmollari vt et fa. Cuius rei ordinem figura sequens sufficienter
exponit.

h̄duralis qñi aspere dureq; sonat. rōne em̄ signi ac
soni durus est nūcupatus

General
er est tri Neuter vero est nec rigidū nec lenē emittēs sonuz
plex scz inimo partem ab vtroq; sumit

Lar^o ē
duplex

Mollis dulce necnon molle tonās. littere causa. 7
soni gratia bmollis est appellatus

sc̄s ffaut ddla sol
bmollis 7 orexim

pm^m capiti
pm^o faut dlasolre

sc̄s dolsaut aalamire grū q̄sq; h̄z
natural 7 finit sub se duas

Speal^o natural 7 finit
ē septu incipit voces. vt su
plex pm^o Efaut aalamire pra.

terci^o gsolreut da
finit elami

sc̄s h̄dural^o Bsolreut
pm^o incipit fuit Elami

Judiciū L f g

Diſsus
prebent Mediū In f natural b bmol c q̄ h̄dural
finem A d e

¶ Ceterum excerpta clarificando ne nobis id vicio donetur. pone-
mus vtraruq; viarū seu ydiomatū dictoꝝ necnō in hac arte dicen

doz experientia Græcorū videlicet ⁊ latinorū scalam intueno. Que
vero materiam ita clarane. vt singuli breuiloquio queq; p̄cipiat.

¶ Tandem voci practici adiectis (vt sese discētes p̄ueniēdo ex
erceant) reductiue adijciamus. fm̄ vniuscuiusq; septem cantū Ar
sim ⁊ Thesim. ¶ Nunc igitur quib; nominib; græc neruos ap
pellauerint. ⁊ quō eorū noīa nostri interpretati sunt. quorū tetracora
p̄a rep̄eri possint subiecta descriptio f. cillime ostendit

	Hypboleē	dd	Nete hypboleon
	Excellētes	cc	paranete hypboleon
		bb	trite hypboleon.
		aa	Nete dyzeugimenon.
	Dyzeuginenō	g	paranete dyzeuginenō
	Disiuncte	f	trite dyzeuginenō
Hec scala p̄ pictago		e	Paramese
rā tradita atq; innē		d	nete synēmenon
ta est quaz venerabil		c	paranete synēmenon
Boen^o p̄pter discor	Synēmenē	b	trite synēmenon.
dis i latinū trāfigu	Coniuncte		
rauit vt latini eo me		a	Mese
li^o subtilissimā hanc		B	Lychanos meson
sciam acq̄rere valeāt	Mese	f	Parhypateme on.
	medie	E	hypatemeon
		D	Lychanos hypaton.
	Hypate	L	Parhypate hypaton
	principales	B	Hypate hypaton
		A	Proslombonomenon
		Gamma	amant apud latinos

¶ Nec scila dicta cū dicēdis p̄fectes. q̄bo hoibz atqz dīnītis accidit talibz nostri clauēs nūcuparūt. necnō experimentū precedentū p̄bet tonorūqz difficultatē in generali ostendit

Bemiate si **Excellētes**
ne duplica- dicūf. qz to
te eo qz tēs noz methā
sed duplicat excellūt.

Supacu
tas hoice q̄
tuor appel
lam⁹. q̄ppe
sonat citissi
me ⁊ sonuz
clariorē red

Minute vñ dunt
parue cū p. Acute nunt
aus lris lcn cupari vo/
berent lnt si dē so

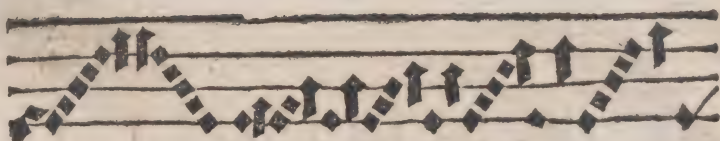
Acute nun
cupari vo
lunt siquē so
ni vehemē
ti p̄cussio ae
re excitent.

Finales di
 cunt oīs nā
 qz totū soli
 to more su
 um tminū
 :bis sumit

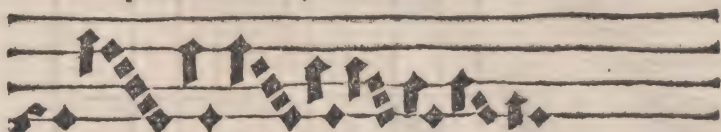
Capitales
vel Grosse.
qm̃ figuris
capitalibus
grossis scri-
buntur

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՂԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

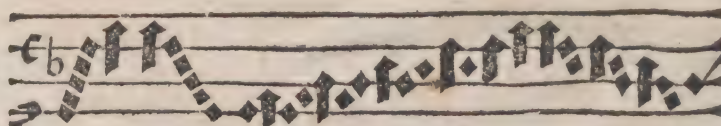
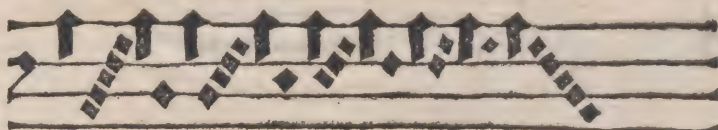
[illegible]

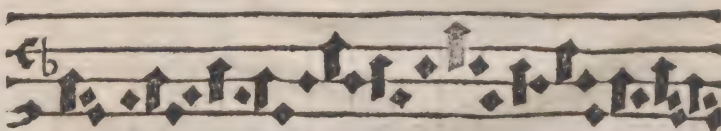
Primi cantus h duralis. Deductio

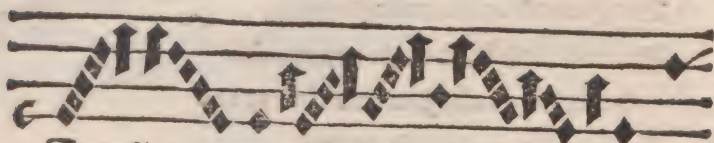
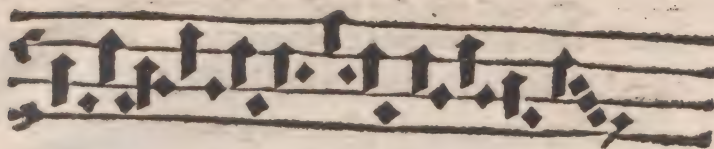
Primi Naturaliscantus Deductio

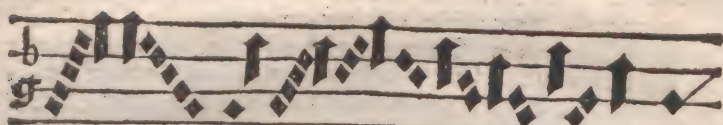
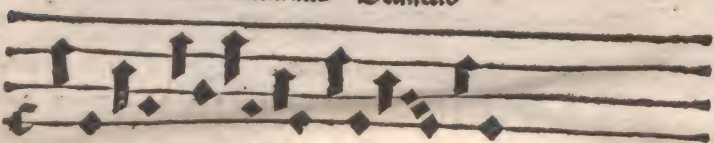
Primi cantus b mollis Deductio

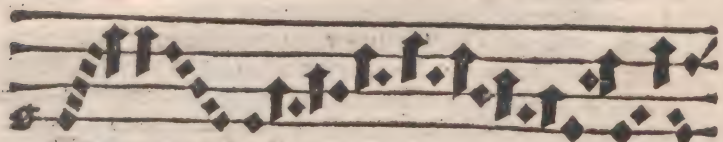
Secundi cantus h duralis Deductio

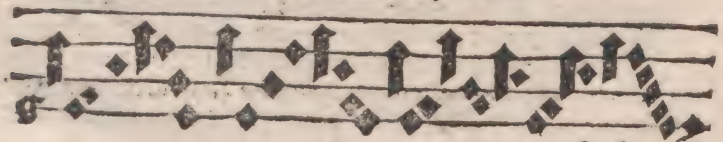
Secundi cantus naturalis Deductio

Secundi cantus b mollis Deductio

Ter. y cantus h duralis Deductio postrema

De vocū mutatiōe hēcō cuiuslibet cantus
artificiali solmīatiōe. Caplm quintum

Quando mutabis vocem pro voce locabis
Sicq; dabit voces semper mutatio plures.

Nunq; mutabis nisi sit mutare necesse.

Vocem si clavis habet vnam non variabis.

Cuius sunt gemine poteris eam bis variare.

Clavis triplata vicib; sit sex variata.

Sed non mutatur bfa hmi nec variatur.

Nam fami clare nunq; poteris variare.

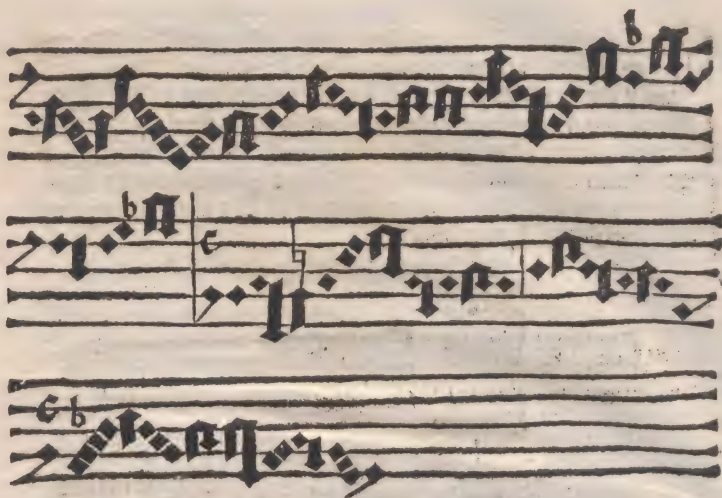
Mutatio est unius vocis p
altera vicaria prestatio. vel sic. Mutatio est vni⁹ vocis
ppter aliā in eadē clauē vnisona variatio. Quaz duabo
de causis inuentā fuisse dicerem. ob vocū paucitatē videlz 7 cantu
um pluralitatē. Oriūtur inquā ex mutationū notificatiōe p̄hibita
p̄dictes trīs nō min⁹ modulamini cuiq; necarie q̄ vtilēs Quaz p
ma (q̄ ex p̄orib; definitiōis dictōib; scz vni⁹ vocis ppter alterā sumi
tur) est q̄ quis mutare volēs in clauib; vocū pluralitatē supponat
necesse est. Scda est q̄ voces mutāde in eadē clauē cōtente fuerint. vt
de definitiōis p̄ncula. in eadē clauē. Tercia aut. notas variando exi
git in vnisono p̄ncipiari. quādo dicebamus. vnisona variatio

¶ Quorūda opinio q̄ndē clauēs vocē dūtaxat vnica; p̄dētes
regelli exoptat. eo q̄ definitiō de vnīs ppter alterā. ita videlz vt hui
iusmodi mutatiōe careat. cū vniū 7 idem in seipm pmutari nequeat.
Quippe si vox est simpla fiat mutatio nulla. p̄ncipium for̄sitan ne
gantes easdē videlz fore voces in clauē vnā hūte vocē (quāq; virtū
aliter habeat) duas eius filis seu octaua formaliter possidet. Idem
quoq; de clauib; duarū vocum arbitantes in omib; istis saltim du
as contineri voces. Nos tñ in octauis (vt sepe numero supra memi
ni) temp eandem fore 7 vocem 7 mutatiōem tam sursum latis q̄ eti
am deorsum. ¶ Nūc autem cuiusvis clavis natura est exquirenda
Imprimis igitur de vnivocis peragamus. Sicut constructum est ex
gramma greco. et vt. porro vt vox h̄duri p̄imi extat cantus

Are scda dictio penes nos. antiqui qm̄ sicut carebant suam mu
sicam in Are accipiebant. postremi vero profundius inq̄retes sicut

reperitur nostre transice principium quas subsequitur Are. Secun-
da incepti cantus h duralis vnam vocem scz re habet
hmi h clavis est insignitima. mi vox est tertia asperi primi
Faut clavis est que interdū maioris certitudinis gratia assignatur
sa vox est quarta h duri primi. vt vero vox est naturalis primi que
penes Arsum ⁊ Thesim variantur. Dsolre ⁊ Elami vna cum faut
binas voces produunt. vt patebit. ita profecto est ⁊ in alijs vt patere
practici cantu poteris figura sequenti.

	alamire gsolreut	
	tres voces dlasolre et sunt sex dlsolreut	Ser mutatio- nes habentes
	alamire Gsolreut	
	dblasol cdlsolre	
duas vo- ces. et s omnis ces. clavis octo aut qz	ffaut elami ffaut Elami Dsolre E faut	Supra bfa hmi et bbfahmi i qbz no repit mutato ppter voces dis- sonas qs vna va- riare nequimus. Uel qz hmoi cla- ues genuine exas
	ela hmi Are	nulla hntes mutationes
una voce et sunt qz aut		
	Aut	
Si vox est	Simpla dupla Tripla	fiat mutatio nulla bina scia

¶ Affectus itaqz artificiali oem cantu solmizare.
 ¶ Apprime cuiuslibet cantus exordiu cernat ut mor indicaret in q
 clauis talis cantus inchoat. Secdo videat de cuiuslibet modulaminis
 Arsi et Thesi. Qm si hmoi cantus sursum tederit vox posterior clauis
 qua attingit sumeda erit. Sz si cantus deorsum ad ima videlz pcpita/
 tus fuerit. por nota eiusde clauis captada venit. ¶ Tercio visendu
 est sedulo fa primu ad qd cantus tendit respectu cuius pma nota canti
 lene captada est. et ex pnti oes sequetes qad mutare licitu fuerit. Ta
 lis naqz mutatio no denuo pmitti dz nisi respectu posterioris fa. nec
 no sp eade vsqz ad modulatois orem pcauedu est. qd obpne expe
 rientia practicabit. ¶ Tade studiosissime qs videat de b. clauis an mi
 vel fa exigat. Pro cuius euidentia diligentiori scienduz q b molle. in
 b fa hmi. ac etia vsqz alibi signatu fa representat. h vero quadratu. mi
 denotat. Ob hoc nonnullas aduicemus regulas spcaliores. Quarz
 pma extat q quis cantio. 3. 4. 7. 8. tonoz dicat h duru. postulas. in
 b fa hmi. mi. nisi esset spcali ibide appositu b. rotundu. tuc vero dice
 du erit fa. Secda e q in canticis pmi et sdi tonoz sup alamire scan
 dento secus est. Qm si hmoi cantus p vnicu gradu ascenderit in b
 clauis. fa dicem. Si aut altius ptrah. tuc ut in plurimu dicemus
 mi. ¶ Postremo vero dicendu q in modulaminibz. s. et. 6. tonoz
 sp fa in b fa hmi situat. nisi esset h duru signatu. qd cu raro fit. canen
 du est ibi mi. Et parebit singula hec limpide in notulis. ob audien
 am benignitatem et pstantia in pmentia redactus.

Comunis q̄ a plerisq; colit̄ q̄si notior sit alte-
ra. necnō penit̄ est iuuenib; apta. merito ḡ ab
aliq̄o particulari appellat̄ ē vni⁹ ppter alterā
vni⁹sonā in eodē caractere scale deposit̄. h̄ ē tal̄
causaf. cū alicuius cantus notz vltim⁹ extēdi
nequit. siue in ascensu siue in descensu

¶ Si primum exemplum est. ascendendo a
Fammant gradatim ad la proximū conten-
tum scz in elami. mutādo la in mi pperando
ad superiores clauēs. videlicet ad fa in ffaue
Uel p dyatesseron festinater. siue dyapente
aut ad semitoniu cū dyapēthe. Que quidem
nota absq; mutatione attingi neq̄. mēali sal-
tem. de qua in alio diuisionis mēbro. ¶ Si se-
cūdu hoc est descendēdo praeicandum est vt
prius. exempli causa. ponat̄ la in alamire. q̄
modo. cū ad ly vt. de ffaue inclinādo tunc vt
terius nec fiet progressus nisi trāssio: mef vt in
fa. nec h̄z pfecto fieri tal̄ mutatio nisi ad hoc
nos necessitas compulerit.

**Mutatio in
vlti est duplex**

¶ Propa q̄ salum a peris habet. naturali q̄q;
industria q̄dā. cū libz pene oēs ea caruerint. ⁊
si de ea q̄q; differuerint. modicū tñ ē vni⁹ vo-
cis in terciā an fa variatio Aurib; in quā pur-
gas aduertēdū ē corā h̄mōi mutatiōis agni-
tione. q̄ si cant⁹ aliq; vltra la pcedētis fa ascē-
dere conat̄. aut sub vt eiusdē fa descendere. ita vi-
delz q̄ sequēs nota absq; mutatiōe attingi non
p̄t. obfūdū ē itaq; sequēs fa qd se solimizāre
prim⁹ obulerit ascēsu siue descēsu. mutādo p̄-
sertim terciā an h̄ fa. Ac etiā si fa respectu cū-
mutat̄ nullā habeat notaz in clauē an se sita. q̄
mutādū ē. nihilominus tñ sp̄z aut explicite
aut iplicate mutari dz. qd qdē dz notāter pro-
pter magna intervalla quādimodū dyapason
semitonuscū dyapēthe ⁊ consūcū dyapēthe. et
sic de alijs. in qz ascēsu vel descēsu (⁊ h̄ maxie
ppter paucitatē sp̄e dñitū) mutari nō p̄t vo-
cali salte mutatiōe. q̄q; tñ bñ mēali vt pater
bit figurā hāc deducēdo Nec vnq; scdaz cū
de fa mutatiōe omīssa attingere l̄z. q̄m̄is etiā
subinde (vt iā dictū est) terciā pplectamur

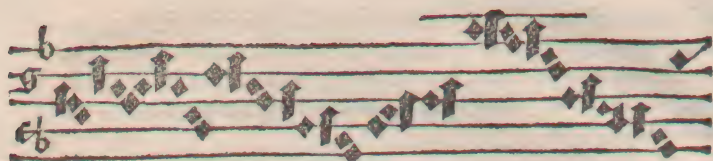
¶ **E**xplícita est duarū vocum expresse positarū vicissim sermone-
tium platio. Sensus huius est. q̄ ambe voces mutādo expmunt in
clauē illas notas p̄tinentē. Que ⁊ de vtraq; scz tam cōmuni q̄ ppria
mutatōne (vt sensui placeat) intelligi potest. Alio nanq; vocabulo vo-
calis nuncupatur.

¶ **I**mplicita (que ⁊ mentalis ap-
pellatur) est vnius vocis vel vtra-
rūq; tempore mutandi in ore retē-
tio. Sententia effi est q̄ nō ambe
voces siue note in mutando pro-
feruntur. Et talis (vt patz in eius
definitōne) iterum est duplex

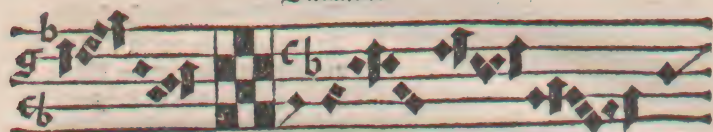
Implicita totalis est. Quā-
do in clauē qua vocis varia-
tio fieret nulla prorsus pon-
tur vox. vt puta in magnis
interuallis. quemadmodum
dyapason dytonus cū dyapen-
the in quibus ab vna ad oc-
tauam nulle intersunt note.
necnō in mutatōne iam pre-
tacta reperitur vt patet can-
tum assidue inueniri

Implicita partialis est. Quā-
do vna dūtaxat nota canitur
Altera vero in anima refer-
natur. Que qdē cantui men-
surali nō parum imo multū
refertur. nō modo figuratio
scz etiā choralis plurimū placz
et potissime omni cantui in cō-
cinentiā redacti. eo q̄ tenor si
bi duas voces assumēs mu-
tādo. cū discantur dissonaret
Tāu' eā q̄q; ⁊ rediū aduertē-
tibus iduceret. merito igit im-
plicitē mutare discamus.

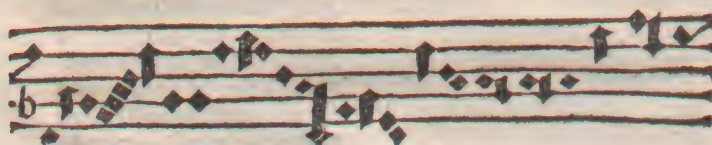
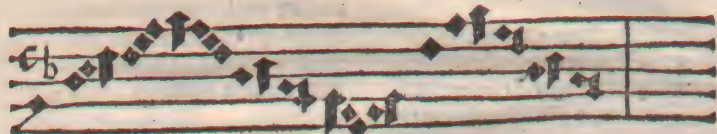
¶ **Uij**

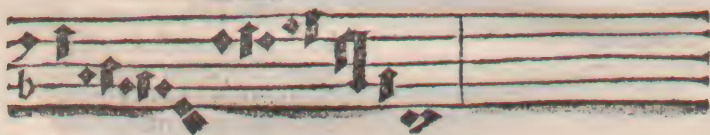
22 Mutatōnes fere omnes scde distributōnis in naturam ⁊ contra
Discantus

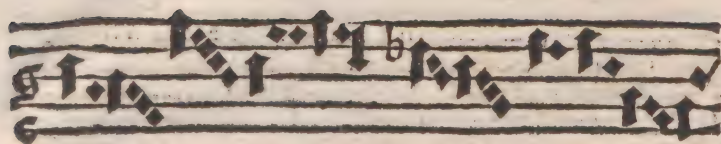

Prime deductōnis mutatōnes
Tenor

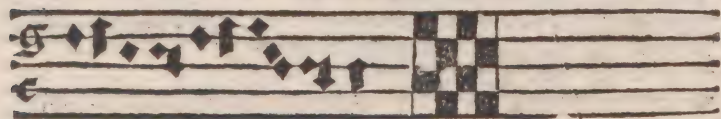

Tercie deductōnis b mollis mutatōnes
Bassus

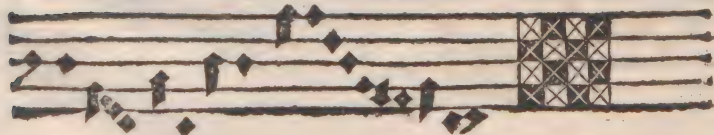
Mutatōnes fere omēs. Tercie reductōis h̄duri in naturā ⁊ ecōtra.
Discantus.

Sec̄e reductōis Exempla.
Tenor

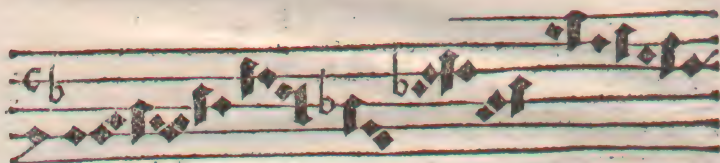
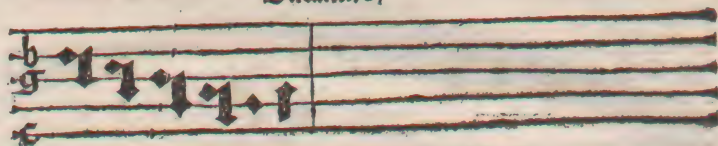

Prime reductōis h̄duralis mutatiōnes
Bassus

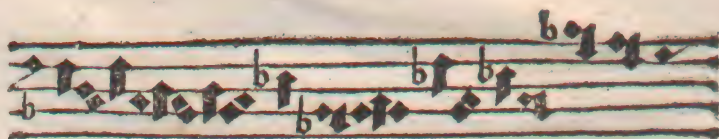

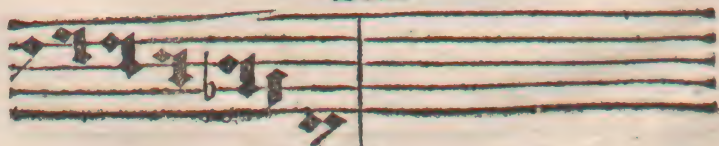
Mutationes nonnullae scilicet b-mollaris in voces fictas et contra
Discantus]

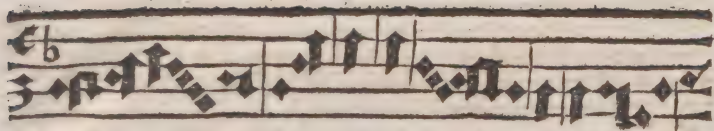

Prime reductionis Exempla
Tenor

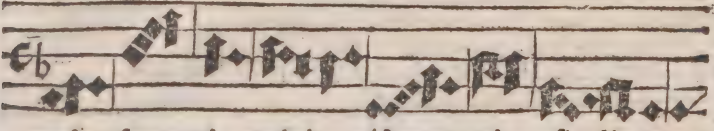

Tercie reductionis mutationes
Bassus

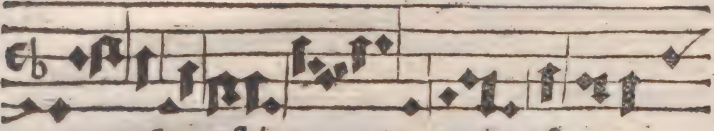
Speciosa facta es et sua uis in deli cijs

tuis sancta dei genitrix uiderunt te' fi li e

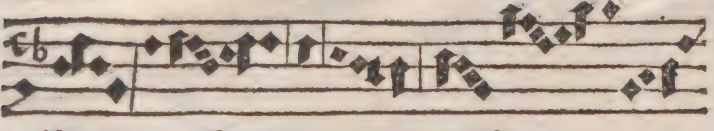
et beatissimam predicauit tunc et regine lau da

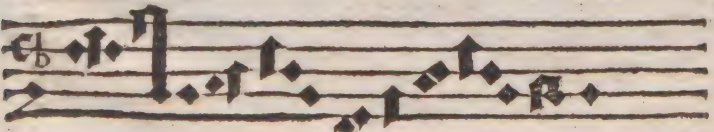
uerunt te esto nostri memor o domina et si

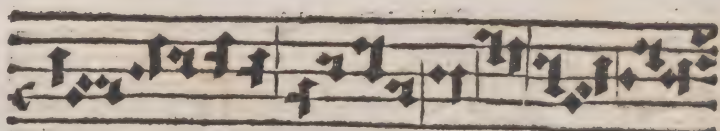
lio tu o et re concilia ut ipsum tecum

videre possumus per cuncta se

cula

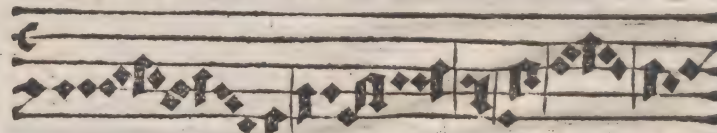
Petre a mas me Tu scis domine

quia a mo te pa sce

o ues meas

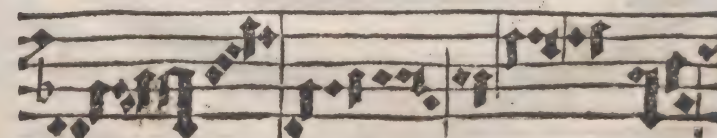
Petre amas me Tu scis domi

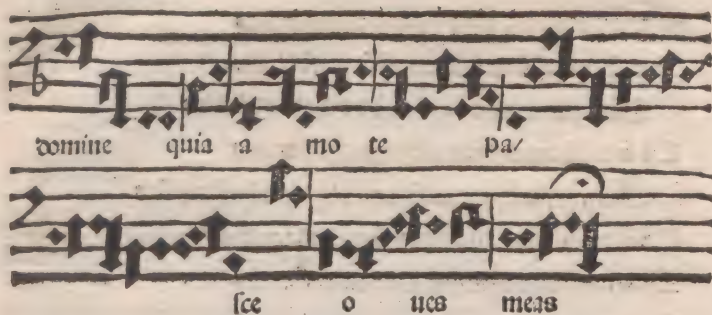
ne quia a mo te pa

sce o ues meas

Petre amas me tu scis

De interuallis sine modis. Capitulū sextū

¶ Tisonos voces similes sociat tibi plures
Sed semitonū. fa mi. sociat tibi tantū

Si preter voces. fa mi. socias tibi binas

Esse tonum dicas

Hinc semiditono voces tres consociabz

Ut tonus ⁊ fa mi sint semper consociati

Ad ternam vocem dytonus prebet tibi saltum

Includitq; tonos binos infra vel in altum

Quattuor ac voces dyatesseron associatas

Cum semitonio binisq; tonis sociatis

Tritonus ad vocem quartam posset retineri

Stant huncq; modum prestabit. cum bfa hmi

Vel si fa retines elami sursum quoq; poscas

Dat voces quinq; tibi contextas dyapente

In quibus est solum semitonium sociatum

Dat semitonū dyapenteq; consociatum

Sex voces duo quis fa mi semper sociabis

Ser vocelq; dato diapenthe tono sociato
 Per saltum. solum quibus est fa mi sociatum
 Sic septena modos poterit vortradere binos
 Est semiditonus prior: et dyapenthe vocatus
 Sed nomen dytonus fert cum dyapenthe secundus
 Additur inde modus dyapason consociatus
 Octo coniunctas semper seruans sibi voces
 Ergo modum quēq; dyapason continet in se:

D Roportio. ē vni⁹ note ab alia penes accessuz & recessuz di-
 stātia. siue magna siue breuis siue medio mō se hās. Alio
 aut noīe modus a moderādo est dictus. eo q̄ p eum can-
 tus moderatur regitur seu modulatur.

Comma ē grad⁹ q̄z nouē vnū faciūt tonū.
 Scilicet ē dimidiū commatis.
 Dyesis ē spaciū icludēs q̄tuoꝝ p̄mata. nec
 no semitonū min⁹ dī qd int̄ p̄iūctas orit̄.
 Dyacisma est duplex comma.
 Apothome. ē spaciū icludēs q̄nq; cōmata.
 dī q̄z semitonū mai⁹ sitq; inter mi & fa.

Et sunt
 duplices:

Cōpositae

Dytonus cū dyapenthe 7.
 Semidyton⁹ cū dyapēthe 7b.
 Tonus cū dyapenthe 6.
 Semitonū cū dyapēthe 6b.

Inusitate

Semidiapason 8.b.
 Semidyapenthe 5.b.
 Tritonus 4.

Principales

et sunt q̄n

decim Simples

Dyapason 8.
 Dyapenthe 5.
 Dyatesseron 4b.

Cōmunes

Dytonus 3.
 Semidytonus 3.b.

Tonus 2.

Semitonium 2.b.

Unisonus 1.

¶ Ubi modos vlt̄ expressi sum⁹. nūm speciali⁹. ob initiantū audu-
 monē inuēstigādi sunt. ne nos quīpiā ignauos offender.

Unison^o ē eiusdē vocis crebra statim repeti-
tio. huic em̄ pportōi p̄libata modoz descriptō
imprope cōpetere videtur. v̄puta ntō casu in
grāmatica nō pprie cōpetit casu descriptio. cū
a nullo cadat. imo reliq casus ab eo caderent.

Ita nōnulli vnisonū ceteris pportionibz pnu-
merāt. ponētes illam p̄mā. ⁊ abusiue pportōez vocitātes cū non sunt
ibi diuerse in specie. s̄z saltim in numero

¶ Scōs modus ē aggressus in p̄sine notam. Vel est duaz vocum
inūicē minus plene sonantiū p̄gregatio. musitatq;
murmure paruo sic ē semitonū dictū a semis semi
qd ē impfectū. ⁊ ton^o q̄si ton^o impfect^o. nō em̄ a se-
mis semissis qd ē dimidiū. cū semitonū ex duabo
vocyb^o p̄stet. Ampli^o si toni medietas foret. vtiq; in
duo eq̄lia scanderet. qd p̄tra oēs musicos fore iudicat

¶ Vel ergo iste accessus duriori mō p̄fert. Est em̄ spaciū perfectum
duaz vocū inūicē plene sonantiū. Et ē ton^o a to-
nādo ducēs originē q̄netiā fortiter sonat. vt parz
oēs notas iūgēdo. mi ⁊ fa temptis q̄nquidē sal-
tim si inter se cantent. q̄m si sursum vel deorsum cū
alijs diyncte fuerint tonū p̄stituūt Tonus igit^r
hau d scindi in duo eq̄lia valet. Qm̄ qui q̄rit tonū in eq̄lia diuidere
q̄rit inq̄ua dyametru costē cōmensurare. qd fieri censetur impossibi-
le. vt hic pari mō vna pars toni maior ē altera
et minor duabo. cū diuideret in duo semitonia
disparia maius puta ⁊ min^o. Mai^o em̄ quē
admodū iāiā dictum ē d̄r Apothome qd partit in dycesim ⁊ comma

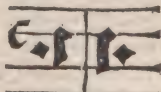
¶ Min^o vero dycesis appellat ⁊ diuidit in duo dyacismata. vtz itucū
¶ Semiditonus ē aggressus in terciā notā sono
molliori rēferās in se semitonū. a semis qd ē ipse
ctū. eo q̄ in duobo tonis q̄n imo ex tono ⁊ vno se-
mitonio p̄ficiat. vtpote duplici specie exempli cō-
quiri potest

¶ Dytonus in terciā notā soni potentior est. Inter
uallum quoq; binos tonos continens Dictum a
dya qd ē duo ⁊ ton^o. p̄struit em̄ ex duobus tonis

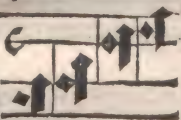
¶ Dyatesseron est spaciū habens duos tonos ⁊ se-
mitonium q̄m gradus est in quartum locum. vel
hoc sit mollius. sic ē p̄ns mod^o. a dia qd ē de ⁊ tes-
seron vel tetras q̄rtuor. qz sp̄ sit de vna ad quartā
semitonio intermixto.

Unisonus.

Semitonū.

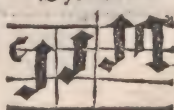
Tonus igit^r

Semitonius

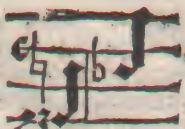

Dytonus.

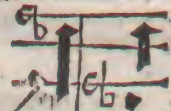
Dyatesseron

¶ Vel predictus saltus verius tonat. sic est. Tri-
tonus. includens tres tonos absq; semitonio. a-
tris p tres dictus ⁊ tonus. Abs quo cauendum
est nobis nō em aures paulisp offendit auscultā-
tium. sed tenuis stridorem mirum in modū con-
fert. Habet iquā fieri ab f finali ad h durū sur-
sum. vel ab ipo b molli itez sursum ad e parū p cantū bmollare.

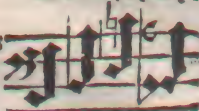
Tritonus

¶ Semidyapēthe modus inusitat⁹. Est gressus
in quintum locum fragilior. Ex duob; em stat to-
nis ⁊ totidem intermixtis semitonys. a semis qd
imperfectum signat.

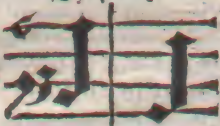
Semidyapēthe

¶ Dyapenthe qd potentius sonat. Ex tribus
tonis vno saltū semitonio iuncto conficitur. a-
dya quod ē de ⁊ penthe quinq; quia quinq; vo-
cū virtutem gestat.

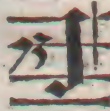
Dyapenthe

¶ Semitoniciū dyapēthe tres p̄tinet tonos
⁊ duo semitonio. vel ex semitonio ⁊ diapēthe
stat. hoc ē. de vna ad sextam festinando. vt de
mūde dispositōis. ad fa quarte dispositōis
puta de elami ad c acutum vel e contra. in ple-
risq; locis etiā m.

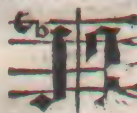
semitoniciū dyapēthe

¶ Tonuscū dyapenthe paripacto constat ex sex no-
tulis duris inquam. Ex tono videlicet ⁊ dyapenthe.
vno modo tantū semitonio intermixto.

tonuscū dyapēthe

¶ Semidytonuscū dyapenthe constat ex semi-
dytono ⁊ dyapenthe. Confectusq; est quattuor tonis
semitonysq; duobus. vt de L graui ad b fāmi.

¶ Dytonuscū dyapenthe pari modo semiditon⁹ cū dyapenthe.
ex septem vocibus conficitur. Ex dytono vide-
licet ⁊ dyapenthe. contextosq; tonos. habet. qn-
q; semitonio vniū intermixto.

dytonuscū dyapēthe

¶ Semidiapason proportio inusitata forma/
tura qualibet clauis ad consimilem quattuor tonis in
cluis et tribus semitonijis

¶ Dyapason modorū oīm postremus est
octo etiā notulis cōtextus, iccirco dupla (id est
octaua) nuncupatur tonos quinqz possidet duo
bus cum semitonijis. sitqz de vna lra ad primam
sibi parem. Et dicitur adya qd est de. et pan totū. et son
sonus. qsi in se oēs pūncens alios modos. Illud
nāqz interuallū naturale est. iuuenes etiā in choro
octauā sp deponūt sup mutatos.

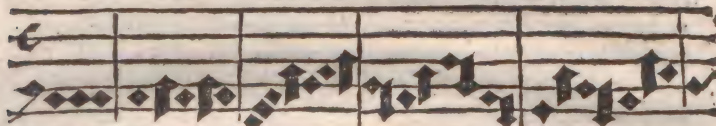
Diapason ipsecū

Predicta adimonem⁹ equo
aio ptractanda qm q tedio hac exercitatio vellet grauiter. nec quā
libet notā alteri cōparare. ita vt in cantu. q interuallo vnaqz vox ab
altera distat ppendere valeat. se sciat in pcedentibz frustra laborasse et
fere oēm diligentiam si quam saltem fecerit pdidisse

Diapason

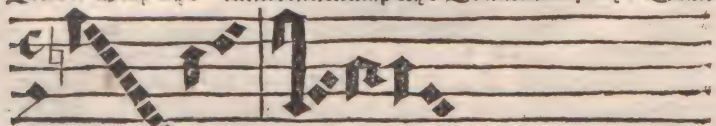
Ob igit^r huiusce rei penuriā oīa limpide ad vnguē exēplis adiun
gemus. Si tibi tū antiphona. tertem sunt modi. fuerit pficua illaz
alibi reqres. ne lōgior sim Exēpla lōga p̄supponam breuiozaqz iūgā

Unison⁹ Semitonijū tonus Semidyton⁹ Dytonus Diatesseron

Triton⁹ Diapēthe semitonijūcūdiapēthe. Tonuscūdiapēthe. Semi

Dytonuscūdiapēthe Dytonuscūdyapēthe Diapason

¶ De toni notificatōe ac diuisione Capitulū septimū.

¶ Scitur esse tonus de quo tractat liber iste

Regula que finem cantus diiudicat omnem

Qui tonus in species diuisus erit tibi binas

Est tonus autentus tonus est dictusq; plagalis

Duos hinc p species plures distinguere debes

Quattuor autentos dic quattuor atq; plagales

¶ Expediit nunc in modulādo

latius dilatare fimbrias. dicta em̄ iccirco p̄misim⁹ Qñ q̄
de hūc subserviūt pleraq; oīa. Dabitur opam igitur cur
nunc ex ordine de tonis dicere necesse est

¶ Unus est certa lex vel regula Arsim Thesisq; cuiusuis
cantus eidentius demonstrans. Jam vos inter nosse reor
octo esse tonos. in binas ptes esse ptitos. vni aut parti de
pari numero pstantes. autenti. regales. siue capitanci nun
cupantur Quorū grecis laurea prima p̄donetur. atq; suapte ydioma
re. p̄thum. deutrum. tritum. tetrardū vocauer. Algeri de numero im
pari pstantes. plagales minores aut verne nominant Et nouellis siue
latinis. ob p̄dictorū insufficiētiā ⁊ discordiā quā in altū ⁊ profun
dū habuere p̄mordia ceperunt

	Tetrardus		8
Hij toni ita	Tritus	latine ho ad octauā vsq;	7
dicti i greco	Deutrus	se extēdētes quolibet pre	6
	Prothys	cedētū in duos discutiēdo	5

4

3

2

1

Plagales de nu

mero pari existē

tes

2

Deorsus infra notā
naturaz eēntia

Qui deuo

subdiuidū i

7

sua plus se icli Sursus vltra no
nant tā finale q̄ deorsus

Autentos nu

mero ipari se

oblectātes

5

3

1

¶ P̄dictorū metrica indagatio

Quattuor esse tonos voluit discreta venistas.

Finales testor. quas retinemus adhuc
 Sed quia discutiunt subtilius omnia nostri
 Lensebant discors esse canoris opus
 Nam gravitate simul ⁊ acumine sepius. vnum
 Oppositum sibi met. comperiere malum
 Errorem veterum nostri sedare volentes
 Quemlibet in binos. discutiere tonum
 Sunt prothys. ⁊ deurus. tritus. tetrardus. ⁊ horum
 Quilibet autentico collateralis adest
 Sic octo species prout modo nos retinimus
 Sit tonus autentus impar. sit parq; plagalis
 Vult descendere par sed scandere vult tonus impar
 Quāvis cōmunes retinere queant sibi fines
 Quor. vt melior sit de eis disciplina
 Enonaē continetur in hec notula subiecta.

Si quis singulorū cupit tonorū Scire melodiam
 Hanc attendat normā Et sit sine breui Studioq;
 leui poteris hec scire Tonos definire Adde peragere.

¶ Capitulum octauum de tonorum noticia

i **D**solre tonus primus finitque secundus

Dos et finire quandoque potest alamire

Tert elami ternum cui consociabo quaternum

Cuius finem cum mi quandoque dabit bfa hmi:

Faut hinc quintum sociatque tonum sibi sextum

Interdum tutum quis finem e dat acutum

Septimus octauus gsolreut est sociatus

Hic finisque datur exceptio nulla sequatur

Nec profecto tonorum natu-

ra sine essentia (illud aut ne recidet in qua) tribus in locis se-
dulo aspiciat vixit in exordio. in virtute et in fine. s. est
in motus. In quo. et circa que lepide igitur preedicta a subiectis diluci-
dantur figuratiue

	3 ^a regla	csolfaut	7	8	
		bfa hmi	5	6	tonorum. et hoc si in
Discant ⁹		alamire est	3	vl 4	bfa hmi de fa
transpositus		gsolreut	1	2	
finiens in					

2^a regla
Faut est. 7. 8. tonorum et hoc si in hmi dicitur
fa. si vero mi. est 5. vel 6.

	2 ^a regla	csolfaut	5	6	
		bfa hmi est	3	vl 4	tonorum si in bfa h
		alamire	1	2	mi dicitur mi
		gsolreut		7	8

Discant ⁹		Faut	5	6	
regularis	3 ^a regla	Elami est	3	vl 4	tonorum.
exiens in		Dsolre	1	2	

Ne nos in musicoz satirico visu precipiti queritent quippiam. aduerte
du illico pthum in A graui finiturz deutrū in hmi et critū in Faut.
si vltus pthetudoque id pateretur. ita in q. totali eade cant⁹ psonatia
psteret. sicut in D. B. F. finalibz. quoad eosde tonos.

In re secun. pri. sed ter. quart. explicat in mi

vnde.

In fa quin. et sex. sept. et oct. explicat in sol

De tonorū notitiā q̄cum ad mediū ali/
cuius cantilene. Capitulū nonū

Regula certa tono clauē dat cuiuslibet octo

Ambitus hinc certus datur his clauī sub eadem

Gratia cuiq; tono tres clauē addis in odīs

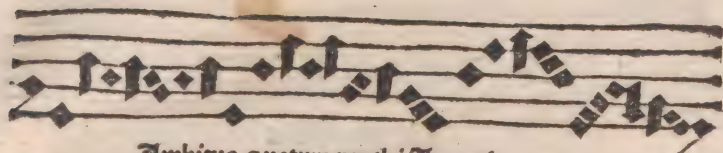
Infra dat solam supra dat gratia binas

Excepto tamen hinc quinto. qui hac lege priuatur

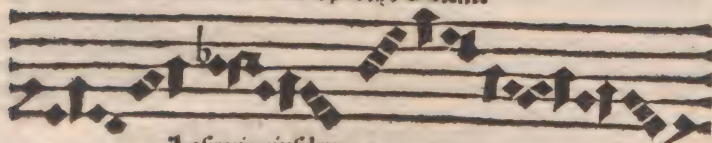
Nam qui necesse est autētos a plagalib; dinosci (cū sane te
nem⁹ binos sp̄ tonos vno in loco cludi) p̄ q̄ ad mediū
cuiusuis cantilene cōmigrabis Duoq; subinde p̄siderā
Prīmū est ip̄a melodia. id est natura. siue eēntia. de q̄ lim
pi de posterius. Alterū vero ambitus certus cuiuslibet toni extat. q̄
quāq; equalis om̄ib; tonis esset (eo q̄ eorū quisq; octo habuerit no
tas) variū tñ q̄libet sibi petit iter. Quidē regalis supra vocē fina
le dominās parūper aut nihil eandē de cendit. Subiugalis em̄ par
tim sup̄ partimq; infra finale famulat. ¶ Un̄ corollarie annotat q̄
quiuis cantus supra finale ad quartā 5 6 7 8 scandens. descendens
quoq; infra ad primā 2 nō ultra est toni autēti. is p̄fecto q̄ ad q̄ntū
dūtaxat gradū sup̄ finale ascēdit. si infra eandē p̄cipitauerit. ad ter
ciā 4 5 est toni plagalis. ¶ Aduertendū. deniq; est. ex quo uterq;
nōnuq; ad q̄ntā migret vocē supra finale. h̄c scilicet cantio ad q̄ntā
fecerit moram est regalis. at si illico descensu p̄cipiti descēderit absq;
mora in quinta est plagalis. vii⁹. Sepe paritas scandit. descēdit q̄n
q; p̄ imas. Imparitasq; de cē scandit. bassatur ad vnam

¶ Admittitur equidem vnicuiq; cantui absq; naturali eius cur
su vt vnam aut saltim duas poterit sibi notas assumere. Ita igitur
hec regulariter formantur. sed ex abundantiā nōnulli sunt carmina
componendo p̄bentes illis ambitum autēti 2 plagalis quos vo
cant cantus mixtos. nos cedo h̄mōi ad autētos reducamus. Te
circo exempla ponemus cū practica iuuatē doctiores simus.

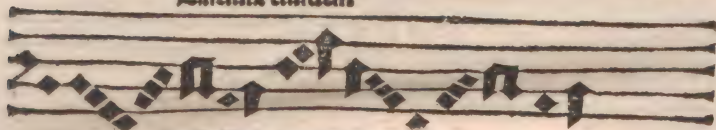
E i.

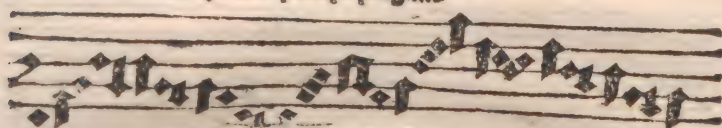
Ambitus et natura prothi Autenti

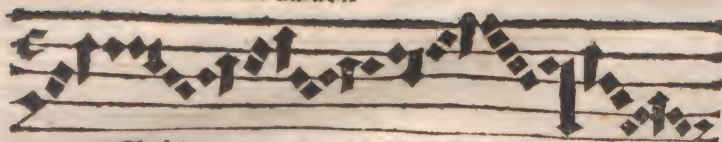
Lascia eisdem

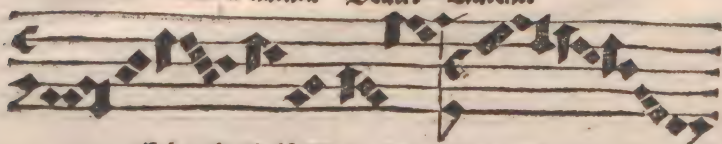
Dispositio prochi plagalis

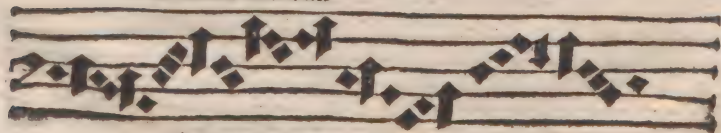
Lascinia eiusdem

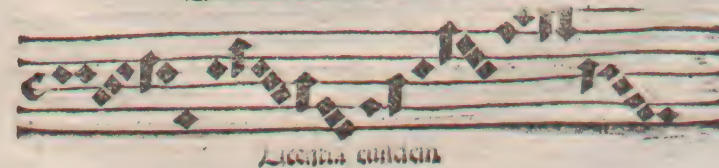
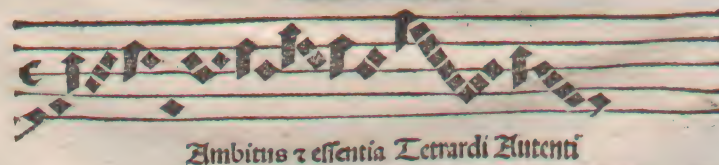
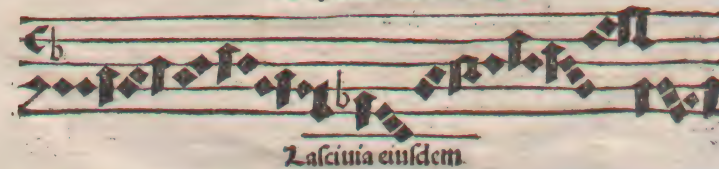
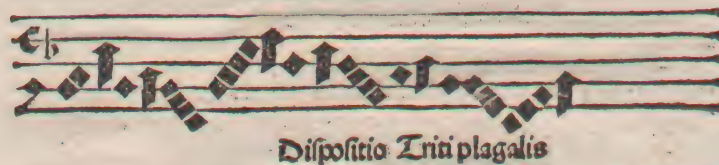
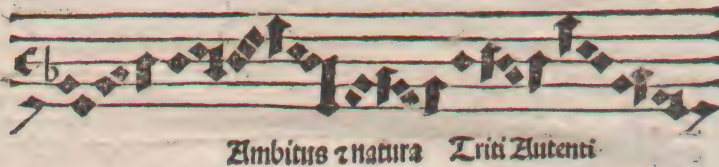
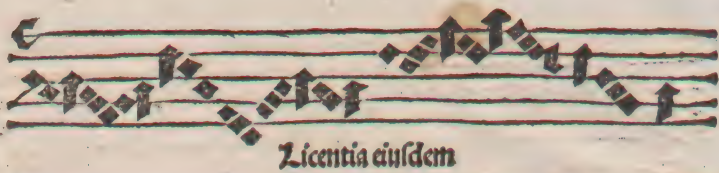
Ambitus et natura Deutri Autenti

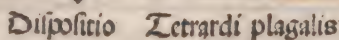

Licentia eiusdem

Dispositio Deutri plagalis

Lasciua eiusdem.

¶ De tonis in speciali q̄rtū ad eoz dñas Capitulū decimū.

Primus h3 sub se species sicut lego qnq3

5 nullā

Alter h3 nullā. ternus subdit sibi ternā

3	3
4	4

Quattuor ⁊ quart⁹. vñā qñt⁹ qñq sextus

๕๒๓ ๑๒๓๖

Septē bis binas. octauo tot supaddes

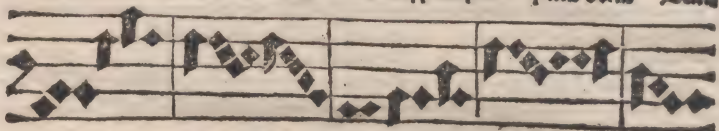
7	4
8	4

¶ De pmo ⁊ scdo tonis

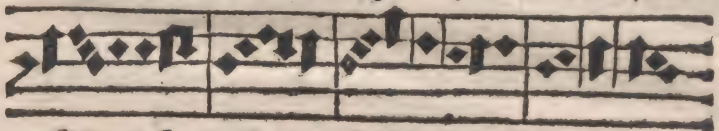
Dincipia pmi toni cōia ac mag⁹ v̄sitata sunt q̄ttor: L D f graues. ⁊ a parū Et q̄nq; dñas possidet fm̄ illa diuer
sa pncipia. ¶ Cantilene igit in D finali pncipiū captātes
nō subito ad dyapēthe surgētes. necnō q̄ in f finali incho
ant p dyatesseron cadētes puta ad L graue. q̄q; subinde p̄surgāt ad
pncipale Enouacp̄mi toni attinebūt Dēs at̄ antiphone i D fina
li vel L ḡni incipietes ⁊ si a D finali inotu p̄cipiti ad dyapēthe p̄sur
gāt p̄me dñe p̄tinebūt. ¶ Sz si a L ḡni ad dyapēthe veloci⁹ nō cur
rant. scēde erūt dñe. ¶ Antiphone em̄ i f ḡraui incūtes ⁊ ad D finale
p tonū ⁊ semitonū p̄cipitātes terte extāt dñe. ¶ Denno si in eodē f
incipiāt. si p tonū ⁊ tonū ad a acutū iedāt circūflectēdo. vel a b̄q; cir
cūflectēde p̄nter ascēderint. seu morā in a acuto fecerint q̄ntē s̄z dñe
¶ Singula igit cantio ab f graui exiens mox p dytonū ad a p̄uū
standēs reinde p tonū cadēs. vel eritū in a acuto capiēs q̄litterūq;
pcedēdo q̄ntē erūt dñe. vt mō lūmipde patebīt p exēplā; circa vñā
quāq; dñm̄ sc̄orūz. ¶ Aduertendū tñ p̄uq; qd̄ dixerim⁹. de pausis
ē noticia dāda Que duplices sunt. p̄dnet videlicet ⁊ corrupte. pdu
ctā ē vbi nō ē dictio monosyllā graeca vl̄ barbarica. vt me te sac syon
Jacob David Hierusalēre. Corrupte s̄o s̄z dōces iā dicte vl̄ p̄siles

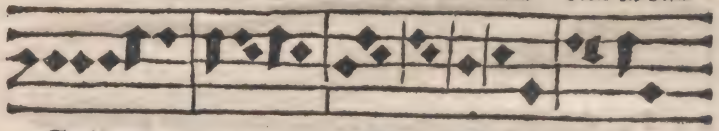
Euonae Ecce nomē dñi Tecū pncipiū pma dñia Laua

Mulieres scda dñia Ecce ego 3ª dñia Uolo pater

Quarta dñia Lazarus Dñe vt vides Tili tu dñe

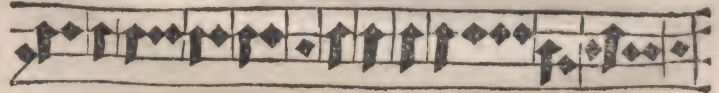
Inclinavit qnta dñia Estote fortes in bello Salve

Seqt intonatio
psalmozū minoz
in pausa pduc.

Laudate pneri dñm. laudate nomē dñi.

Sz i pauf
corrupt tal
ē forma.

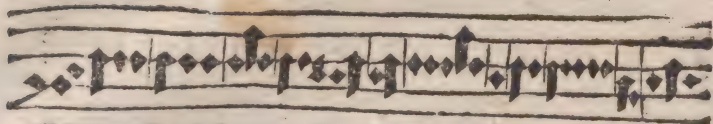

Deus in noie tuo saluū me fac. ⁊ in iusticia tua libera me

Intonatio psal
moz maior.

Magnificat anima mea dominū

Bñdic⁹ dñs dñs israel. qz visitauit ⁊ fecit redēptōem plebis sue

¶ De secōdo tono

H Eccl⁹dus ton⁹ nullā hz dñm pñcipia mag⁹ visitata q̄tus
or tener. ⁊ L Det f graues q̄litercūqz pcedēdo Inue
nit etiā pñcipiū habere in s̄ greco. vt in mōio Educce
cārcere. ⁊ i c̄ quivē nōnulli antiphonā Ecce maria. icipiūt

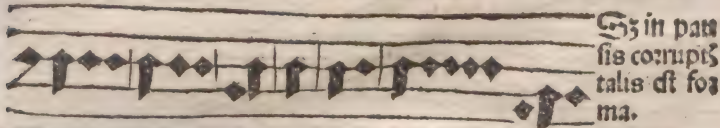

Enouae fidelis Michael Drex glie Ecce maria

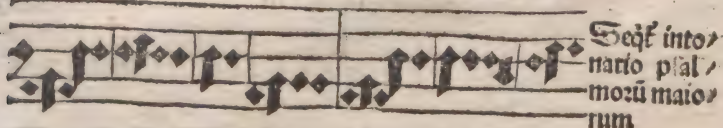
Seq̄t into
natio psal
mor i pau
sis pduct.

Laudate pueri dñm. laudate nomē dñi.

¶ In pau
sis corrup
tis est for
ma.

Memēto dñe dauid. ⁊ om̄is mā̄suetudin̄is eius

Seq̄t into
natio psal
morū maio
rum

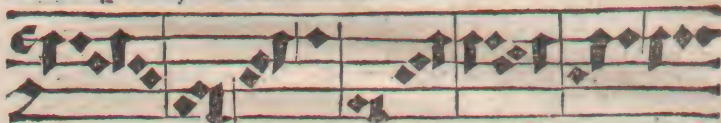
Magnificat anima mea dñm Bñdictus dñs dñs

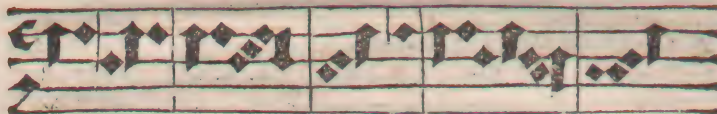
israel. quia visitauit ⁊ fecit redēptōem plebis sue

De tercio et quarto tonis Capitulum undecimum.

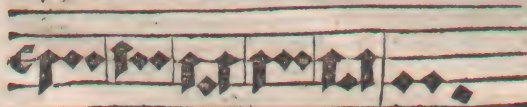
Dincipia enim tercij toni magis usitata sunt tria. videlicet Elami Bisdreut. et c acutu f graue pariter sz raro. nonnuqz etiā h duru. sz tñ rariissime. Et tres hz drās. Itaqz pncipale Euonae Antiphonas recipit in E grosso incipientes siue ascendunt ab eo semitonio siue tono descendant. Dicitia pma antiphonas capit in B finali inchoātes mor ad c acutu surgentes. Vel q in c incipiūt. si morā in eo fecerint. anqz descendunt. itaqz descēsa facto h ipm repentiūt. Scda dñia. illas q in B graui incipiūt et pa rūper ad c acutu ascendūt. Tercia dñia suscipit q in B graui incipiunt vnisonū faciētes dehinc tono ad alamire scandētes ibiqz iterato alius p semidytōnū ad c acutu ascendētes

Euonae Quando nata est Calicem pma dñia. vado parare

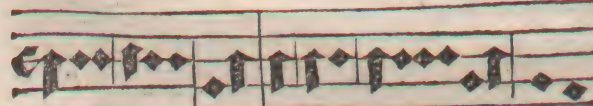

Uino ego Scda dñia Salua nos tercia dñia. Quoniā

Sequitur notatio psal-
morum minorum tercij
toni in pausa pduc.

Laudate pueri dñm laudate nomē dñi

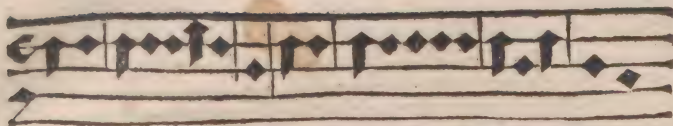
Sz in pausa
corruptis tal
e forma

Memēto dñe dauid et omnis māstetudinis eius

Sequitur notatio psal-
morum maior.

Magnificat aīa mea dñm Bñdictus dñs deus israel

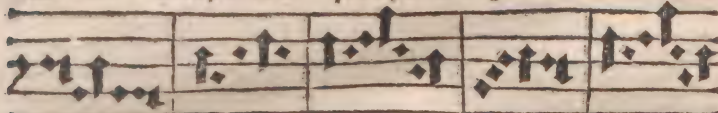
quia visitauit et fecit redemptiōem plebis sue

De quarto tono

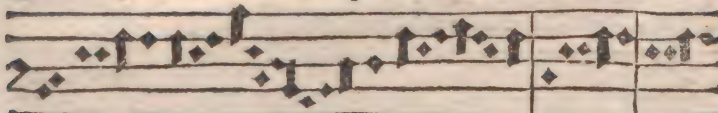
Quarti toni p̄ncipia cōia ac magis v̄itata sunt q̄nq̄. v̄
delicet. L. D. E. f. G. finales. requir̄ p̄ p̄ncipali Euonae
Antiphonas in E finali inchoātes. nō subito p̄ semidy
tonū resurgētes. seu a semitono supra sc̄z in f vel in G
incipiētes si subito ad finale p̄ semidytonū dēcedāt. ¶ Prima dñā
recipit antiphonas infra finale tono incipientes. puta in D graui
gradatim ascendētes. ¶ Sc̄da dñā respicit illas antiphonas q̄ in
D graui incipiūt mor̄ tono ⁊ semidytono surgētes. ¶ Tercia dñā
respētū h̄z ad antiphonas in E graui incipiētes. ¶ Quarta dñā
illās suscipit antiphonas q̄ in E finali incipiūt illico p̄ semidytonū
ascendētes. necnō qui in G graui incipiūt tono ascendentes

Euonae Tota pulchra es Post partū virgo D florens

Sciētes quia Nos sciētes Prima dñā media vita. sc̄da dñā

Benedicta tu. tertia dñā Leuita. q̄rta dñā. Fidelia factus sum

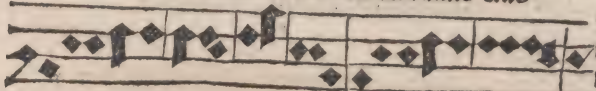

Intonatio psalmo
rū minorū in pau/
sis productis

Laudate pueri dominū laudate nomē dñi
f .i

 Sz i paus
corrupta
lis e forma

Memento dñe dauid. 7 ois māſuetudinis eius.

 Seqſ itona
tio pſalmoz
maiorum.

Magnificat aia mea dñm.

Benedictus dñs

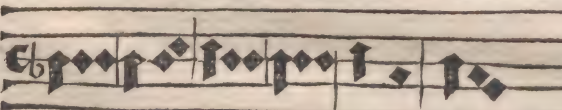
deus israel. quia uisitauit et fecit redemptōem plebis sue

De quinto 7 sexto tonis Caplm decimū

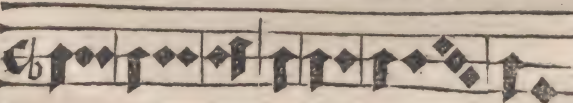
Quintus tonus tria hñs pñcipia uſitata. ſcz ſſaut. a. et. c.
acutus. vnica dñtatur includit dñam. que regit 7 reſpi
cit antiphonas in finali inchoantes immediate aſcen
dentes. reliqua uero capita i attribuitur.

Enouae. Vincenti Ecce dñs Dñna eiuse. Ecce recipies

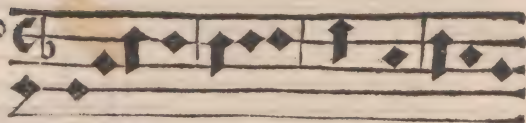
 Seqſ itona
tio pſalmoz
minoz terci
toni in paus
productis.

Laudate pueri dominū laudate nomē domini

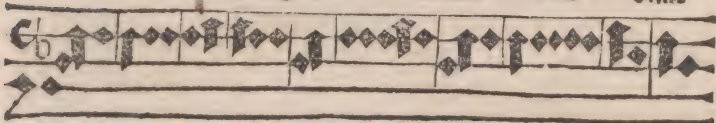
 Sz in paus
corruptis ta
lis est forma

Memento dñe dauid et omis māſuetudinis eius

Intonatio psalmo-
rum maiorum

Magnificat anima mea dñm

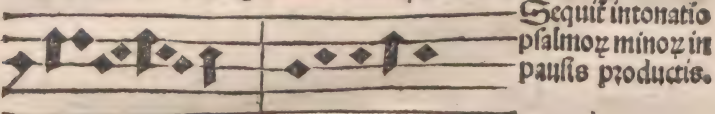

Bñdic' dñs deus israel. qz visitauit ⁊ fecit redēptiōem plebis sue
¶ De sexto tono

Sed sextus tonus duo hñs pñcipia magis vñtata scz D. et
f. Graues respicit illas ātīphonas q in D finali pñcipiū
captāt. Descēdētes vel subito ad alamire scādētes. Dñia
quidē eius antīphonas recipit que morā in S graui faci-
unt ad a paruum scandendo

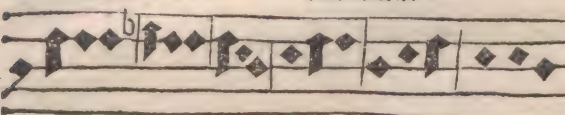

Euouae Si ego 'Resurrexit dñs. Lupus' rapit

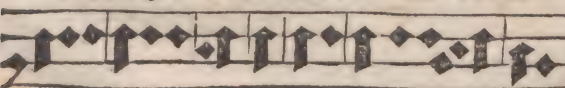
Sequit intonatio
psalmoz minoz in
pauis productis.

Eius dñtā Benedictus

Sed i pau-
sis corrup-
tis est for-
ma

Laudate pueri dñm laudate nomen dñi

Intonatio
psalmoz
maiorum.

Admēro dñe dauid et omīs mansuetudinis eius

f q

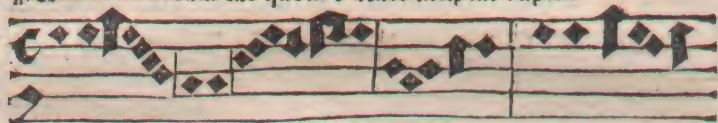
Magnificat anima mea dñm. Benedictus dñs deus

israel. quia visitauit et fecit redemptiōem plebis sue.

¶ De septimo et octauo tonis. Caplm. xij.

Dincipia septimi toni visitata quinqz s̄s S. a. b. c. d. Primi-
cipalis aut tonus regit antiphonas q̄ in S finali incipi-
unt. et p̄ interualla ad dyapente cōsurgūt. S̄ls q̄ in acuto
incipiūt cadētes. ¶ Prima dñtia respicit antiphonas in
ipso S finali incipiētes et sine interuallo ad dyapente cōsurgētes
¶ Secda dñtia illas respicit antiphonas q̄ in c acuto incipiunt. aut
etiā in E finali mox ascēdētes. ¶ Tercia dñtia respicit antiphonas
que in h quadrato puta in bfa hmi incipiunt cadentes per dytonū
¶ Quarta dñtia aut eas que in d acuto incipiūt respicit

Euouae Uini galilei Ipse peribit Prima dñtia

Eorum est secda dñtia Omnis spūs Stella ista
Seq̄ itona-
tio psalmorū
minorū septi-
mi toni i pau-
sis p̄ductis.

Tercia dñtia Redemptiōem q̄rta dñtia Dirige.

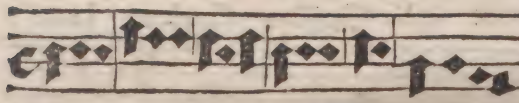

Sz in pau
sis corruptis
talio est for
ma

Laudate pueri dñm. laudate nomē dñi

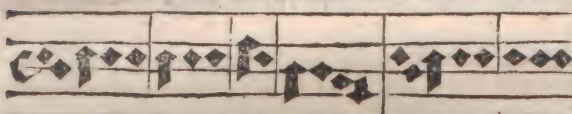

Memēto dñe dauid et omīs mānuerudinis eius

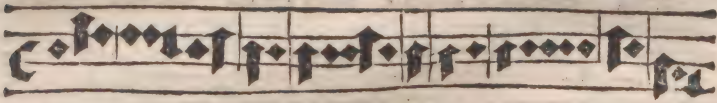
Est adhuc alijs
modus psallēdi
fm more q̄rūdas
ecclesiariū seu pro
uinciarum.

Laudate pueri dñm. laudate nomē dñi

Sequitur into
natio psalmo
rum maiorū
septimi toni

Magnificat anima mea dñm Benedictus dñs

deus israel quia visitauit et fecit redēptōem plebis sue

De octauo tono

Octauus tonus pñcipia magis idonea septē hz. videlicet
C. D. E. F. G. a. et c. acutas. quattuor quoq; hz dñitias
Cui⁹ pñcipale euonae nōnullas intuet antiphonas In
L graui incipītes. qualcā in D graui in B et in a acuto
¶ Prima dñia illas assumit q̄ in E vel f grauibz incipiūt ¶ Scda
dñia respicit antiphonas in c acuto incipītesz subito p semitonū
vel semidytonū cadētes. ¶ Tercia dñia regit cantica in c acuto orie
tia. sed pñcipz descendāt ad dīasolre surgunt. ¶ Quarta hō peregrina
dñ: cui⁹ dñia antiphonas antiqui sub pñcipali tone (Cū in L graui
inciperet) collocarūt. quo fit vt adhuc a paucis curat nec cuidā anti
phone assignari videt pterq; huic. alleluia. Nos q̄ viuim⁹ in L gra
ui. fm quē tonū istū canimus psalmū In exitu israel de egypto. rpe

f. iii.

pascuali circa baptismū. Sz q̄ huic assignet antiphona potius q̄ al-
 teri q̄q̄ incepte in L. gravi. hoc fit ppter iucūditatē ppter pascha-
 lis festivitatis solēnitatē Dicta pfecto antiphona iucūdā necnō hi-
 larē h̄z resonantiā. dñō autē resurgente oīa psallant ⁊ iubilāt ad gr̄az
 actōis reverentiā sue dñice resurrectōis. Nec dī h̄mōi tonus peregrī-
 nus quasi inusitatus sed propter sue melodie specialitatem ⁊ reso-
 nantiam potiozem

Euonae Stabūt iusti Spiritus Gaude et letare

Dymnū cātate. Prima dñā. Ardēs em̄ fili qd fecisti. Secda dñā.

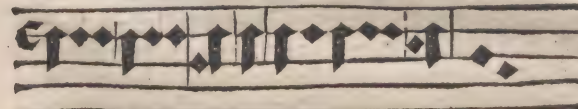

Ineternū Priusq̄ te formārē tertia dñtia Euntēs ibant

Seq̄ intona-
tio psalmozū
minozum

Laudate pueri dñm laudate nomē dñi

Sz i pauss
corrupt̄ talia
est forma

Memento dñe dauid. et oīs māsuetudinis eius

Sequit̄ into-
natio psalmo
rū maiorum

Magnificat aīa mea dñm. Benedictus dñs

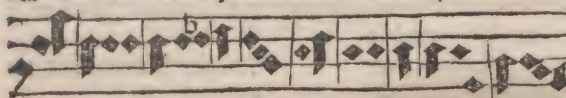

deus israel. quia visitauit et fecit redemptionem plebis sue

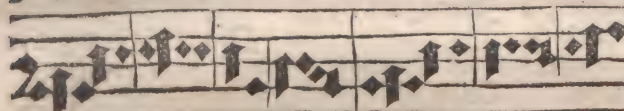
Sequitur tonus
regrinus

Quarta dñā. Nos qui viuimus Alleluia

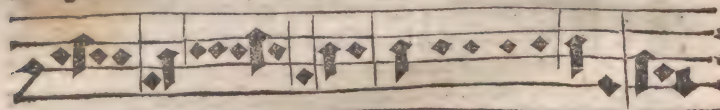
Intonatio
psalmodum
minorū cont
peregrinū.

In exitu israel de egypto domus iacob de populo barbaro.

Intona
tio psal
modum
maiorū
eiusdem

Magnificat aīa mea dñm Bndictus dñs deus.

israel qz visitauit et fecit redemptionem plebis sue

¶ Tractatulus edocēs q̄ pacto lectōes et hystorie legi debeat

Pro quoz qdē euidentia igit ampliori notandū est auribz
purgatis p̄mū virgulā esse tenēdā. qñ pūctus planus ad
mediū littere ponit. hoc mō. tunc ho vox vel eq̄liter debet
sustineri. vel de fa in sol eleuef. ita deniqz sit ascensūs vnus
scde. ¶ Secdo Lomina venit captandū cū pūctus geminus fuerit.
Vnus videlz alteri subiectus vt hic. tūc em vox de sol in mi p̄ semi
dytonū depmat. sic fit vnus terciē descēsus. ¶ Tercio. interrogatiū
obtinemus qñcūqz interrogatio fuerit in orōnibz. ita q̄ interroga

f. iij.

tunc legi debeat siue decantari. ut puta mutando scilicet ut in plurimum
 (quod dicitur ob dictiones penultimas corripientes) syllaba prima ante penul-
 timam de fa in mi. ante penultimam de mi in re. et converso penultimam de re
 in mi. et sic habebit ultima sursum. et hoc fit ritum quosdam. Quia ob
 rem nonnullum alium adhuc adiungimus modum mutando prima ante
 penultimam de fa in sol. eadem de sol rursus in fa. Ante penultimam de fa in
 mi. et contra penultimam de mi in fa vel etiam in sol. et sic se habebit ulti-
 ma sursum. sic et fit (sed non interrogative) cum quibusdam dictio-
 nibus mono-
 syllabis seu corruptis. Postremo in qua nota periodum esse observa-
 dam siue Colon cui ponitur punctus planus ad infimum dictionis hoc
 pacto. tunc enim vox de sol in versum. et sic fit desensus unius quinte
 Et si post Colon ponatur versale. ad denotandam sententie perfectam. quod
 omnia unico sentiuntur exemplo.

Virgula siue
suspensivum

Nec sententia nec constructio
erit perfecta

Noticia perfectio Comma

Constructio est perfecta sed ad
huc pendet intentio

istorum quatuor (quod
viri plurimum pla-
reperiuntur) pun-
ctorum ita habet
et sunt hec

Interrogativum dicitur quoniam

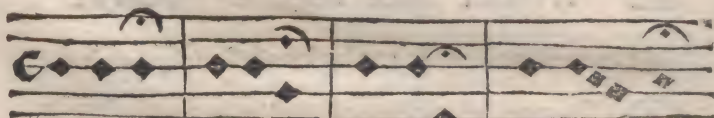
Oro procedit interrogative

Colon

Neque constructio neque sen-
sus magis dependet.

Dominus noster Iesus Christus. et deus misericors. propitius sit no-
 bis peccatoribus. per suam ineffabilem misericordiam. Quis impio-
 rum non desiderat hoc. Quis tamen mentis contemplationem
 sursum non elevet. ubi deus cum sanctis ac electis suis in al-
 tissimo throno quiescit. Qui nos cum divina spiritus sancti gratia. perducere
 dignetur ad celestia gaudia

¶ Primus modus

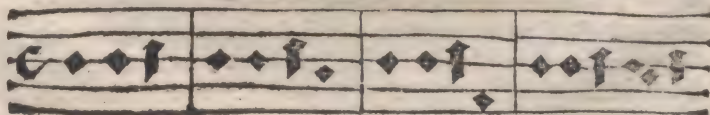
Virgula

Comma

Colon

Interrogativum

Secundus modus

Virgula

Comma

Colon

Interrogativum

Amphionē dyrceū Anthio

pe. Lincol. dūg. Methei thebani regis filie. ac eppaphi. Jouis et Junonis filij (vt poete referūt) filiū mercurij. a ce-
ta gēre deus creditus. p̄mū cithara donasse fert. Qua accepta artis
ita perit⁹ euasit vt fabulose dicant sara sua sponte se muris iposuisse.
Mercurij⁹ q̄q; cū in Cylleo monte lyra p̄ testudinē iuenisse eā septē
decorauit cordis. ac p̄mū Orpheo tradidit. cui⁹ cantu Euridice ab
inferis reuocasse dicit. Ecce hū q̄ instrumentis potiti sunt sine artis hui⁹
vera noticia (si fictis ē adhibenda fides) q̄d p̄fecerint. oūm fere poetarū
libri pleni sunt. At q̄d nos faciem⁹ q̄ regulis p̄ceptisq; informamur
q̄tūmq; nostrū ab horū distet iniciū ipi oēs intelligim⁹. S; q̄d ho-
noris emolumentūve accipiem⁹ p̄cipite. Nō sara sua sponte se muris
imponēt. nec ab inferis reuocam⁹ quēq; q̄d sicutū ē incōgnitū ē. Sed
si dei summi laudes decātauerim⁹ coronā imarcescibile p̄sequimur et vi-
tā accipiem⁹ eternā. nepe nō mō poetarū ex libris laudes accipe pote-
rim⁹. s; et in libro vite aureis caracterib; noīa nostra scribent. nec ars
nra a Mercurio (q̄ apud inferos manet) erit. S; a xpo iesu omniū
plasmatore q̄ in ethere regnat. Ecce q̄ dispar meritū et q̄ dispar es
artis p̄ceptores habem⁹. S; p̄mū sac⁹ ē. terciā nūc p̄tē. modū formā
q̄ mēturalis musice aggressuri jo. caplis distinguimus

¶ Denotaz figuris tāq; p̄ncipijs materialib; Caplin p̄mū

Figura ē spēs notaz cogni-

tionē facies p̄ quā oīs p̄portio armonicali exp̄mi h; ha-
rū nos octo ponim⁹. s; antiq; q̄q; solū locarūt. credentes in
his q̄q; dūtaxat fore p̄portioni p̄ p̄mos musice grad⁹ puta modū
tps et platōem. nō tū errauere. h; em minima specialissime spēs rōem
q̄ in duas alias tantūmō scindit. rursus et alia in alias duas et sic in
infinitū. q̄ sit vt de sequentib; trib; nulla scia ēē phibet. s; abilitas q̄
dā. Ideo nō eas apposuerē p̄mi artis auctores. nos hō abilitatē gra
nō omittimus. Sunt autē he notaz figure videlicet. Maxima q̄
q̄drangularis extat figura filijq; hōis ductū. vel sursum vl̄ deorsū
in dextra ei⁹ p̄tē. cui⁹ lōgūdo triplicat latitudinē. Longa at̄ qua
drata ē figura. quādamodū maxima caudata. s; et lōgitudine et lati-
tudine equalis. Breuis hō corp⁹ ē positū sp̄ q̄dratū absq; filo

Semibreuis figura ē q̄ fm rectā p̄portōez p̄dicte sp̄a medietatē
obtinēt. Uel ē nota ad modū omi formata nullā hōis caudā. Mi-
nima cuiusmodi ē figure in corp⁹ s; filij adiectū habet. Seminima

eiusdē proportionis cū minima ē. s; colorata. aut nō colorata s; vncū
hīs ductū deorsum pre dextra. Fusa corpus ē in toto formatū vt
minima. coloratū vñū q; hīs vncū vel duos sine coloris variatōe

Semifusa eiusdē spei cū minima ē. colorata duos q; hīs vñ/
eos datos deorsū pre dextra. vel nō colorata eosdē obtines vncos ⁊
filū adhuc ab infra in q̄ iter vncū sursum h; pre sinistra Quaz s; q;
alia ex alia surgit vt inq̄ Naso Ex alijs alias repit natura figuras
Maxima Idē em̄ est sine cauda
ascendat sine descendat.

Longa

Breuis

Semibreuis

Minima

Seminima

Fusa

Semifusa.

Figure notarū
sunt octo

¶ De tribus primis musice gradibus tamq̄
principijs materialibus Caplm scdm

Udemodus ē figurarū co
ordinatio varios animi effectū in cantu demonstrās. Vel
sic. Mod⁹ ē triū lōgarū p̄tra maximā. aut triū breuius

cōtra lōgā. Vel ē duarū lōgarū p̄tra maximā aut duarū breuiū cōtra
longā positio. Circa modū hō varie sunt musicorū opiniōes. ⁊ ple/
riq; diversimode sentiētes. id nihilomin⁹ qd̄ rectū existimauerim⁹
breuiter aperiem⁹ Quēadmodū sē in musica plana mod⁹ saltuum
atq; consonātiarū spēs ostēdit Sic in p̄sentiarū etiā numerū notarūq; va/
lores p̄ ips⁹ ⁊ platōnem informat De hoc Hora. dicere conat li. ser/
mon. cū ait Est mod⁹ in rebus sunt certi deniq; fines. hoc tñ musicale
sic intelligi h; Ubicūq; ē mod⁹ ibi ē ips⁹ ⁊ platio. s; nō econuerso.
Nā mod⁹ agit in maximas lōgas. ⁊ breues q̄ ad augmētatiōem Est
aut duplex mod⁹. Maior q̄ in lōgis ⁊ maximis consistit. Minor hō
in lōgis ⁊ breuib; s; in breuib; nihil triplicat. Ampli⁹ modus. Im/
p̄fectū ⁊ imp̄fectū scindit vt in subiecta descriptōe claret. S; vt ve/
rū fateor In musicorū volūtatē hec posita sunt parua rōne alioquin
græcā oīa signa modus versaretur

Perfectus.

Maior

Imp̄fectus

Modus
ē duplex

est qñ valet

Perfectus

Minor

Imp̄fectus

¶ Tempus ē mēſura vocis plate vel omiſſe ſub vno motu p̄tinuo
 Vel ſic. Temp⁹ ē duaz vel triū ſemibreuiū aut valoris earū dē con
 tra breuē poſitio. Eſt at duplex tps. pfectū videlicet ⁊ impfectū. agit
 qz dūcaxat in breues ⁊ ſemibreues vt ſequit. At plane muſice tps
 ē tps duratōis cuiusdē. mēſuralis aut muſice tps p tactū moueri hz.
 de hoc Nalo ait. Ipa quoqz aſſiduo volunt tpa motu.

Perfectum

Tempus eſt duplex

Eſt qñ

valet.

Impfectum

¶ Prolatio Eſt cognitio ſoni ſemibreuibz minimiſqz figuris mēſu
 rati. Vel ſic. Prolatio ē duaz vel triū minimaz aut valoris earū
 tem ptra ſemibreuē poſitio. Eſt at platio biprita. aut ē triū ptra vnā
 et maior appellat. aut duaz ptra vnā ⁊ dē minor. agitqz ſolū in ſemī
 breues ⁊ minimas In plana aut muſica platio ē ipe cantus in ſe.

Maior

Prolatio eſt duplex

Eſt qñ

valet.

Minor

¶ Modus ſo tps ⁊ platio pmi ⁊ ſpeciales artis muſice grad⁹ di
 cunt. p qz tanqz p mag⁹ pncipalia aſcendit. Qui ſi p ternariū cōpu
 tant numerz pfecti ſunt. ſm Boetii q ait In muſica oē ternariū fo
 re pfectū. ome ſo. binariū impfectū fieri. hoc etiā Virgi. notare vi
 det cū inquit. numero dē impari gaudet. Differūt tñ inter ſe hec tria
 Mod⁹ nāqz reſpicit maximas longas ⁊ breues. tepus vero breues
 et ſemibreues. platio aut ſemibreues ⁊ minimas

¶ De ſignis ⁊ ſyncopatōe Capitulū terciū

Ignū eſt qd p̄iore facit co

gnitōem de cantu q ad modū tps ⁊ platiōem. ⁊ ſignis p
 fecto veteres optime ſenſerūt. fruſtra em modus tps ⁊ p
 latio abſqz ſignis agnoſcerent cū porē eoz vent cognitōnem. Ipi tñ
 varia ponētes ſigna. nos ſo ppter mēſure tarditatē ea omittimus.
 nā vbi mod⁹ ibi tps ⁊ platio qz nō ecōtra. ſm oibz em ſignis tps
 et platio ē. ſz nō mod⁹. Quare aliā nobis donem⁹ ſignoz diuiſionē
 Sūt em ſigna pmi⁹ qdruprita. Nā aliq ſunt ſigna platiōis maio
 ris. qdā minoris. aliq diminutōis. ⁊ qdā modi Ut in ſubiecta figu
 ra apparet In plana at muſica ſigna ſunt ſe locales ⁊ clauſe poſſūt

perfecti

Modi

impfecti

tpis impfecti p diminutōem.

Minoris platōis	pfecti	temporis
	imperfecti	
Minoris platōis	perfecti	tpis p diminutioem.
	imperfecti	
Maiores platōis	perfecti	temporis
	imperfecti	

¶ Aduertendū ē q̄ pores musici binis circulis 7 pūcto tres mū-
 sicæ gradus designarūt isto mō. ita videlicet vt circulus exterior modū
 indicaret. Interior hō tps. 7 punctus platōem. moderniores hō can-
 tores ob carminū velocitatē hūmōi signa puerterūt Ponētes p eo q̄
 interioris circuli officiū haberet cifra. q̄re adhuc nūerus appositus cir-
 culo vicē obtinēs circuli minoris tps respicit. cūq; huiusmodi nu-
 merus fuerit ternarius tps pfectū designat. si hō binarius imperfectū 7 sp
 in diminutioē ponit. Amplius at nostri in circulo iuxta numerū posi-
 to modū designauere. tale obtinētes discriminē. Ut si plen⁹ foret circu-
 lus modū onderet pfectū. Si hō semiplen⁹ imperfectū Si at se solo po-
 neret circulus absq; nūero. tps designaret. 7 pūct⁹ in circulo locat⁹ pla-
 tionē maiore. absentia hō eiusdē minore. nō aduertēdo cetras addi-
 ¶ Sūt pter hec adhuc alia signa intrinseca q̄bo nōnūq; cū (tides.
 tilena dinofci poterit Et sunt triplicia. ē em aliqd modi. aliqd tps.
 et qdā platōis Modi pfecti signū intrinsecū. ē triū lōgarū denigra-
 tio. vlt pausa tria occupās spacia Tps pfecti aut signū ē. denigratio
 triū breuiū. vlt due pause decēdētes ad mediū spaciū eiusdē. Sz si
 gnū platōis ē duarū semibreuiū coloratō. vlt due pause ascēdētes ad
 mediū spaciū. 7 cū hūmōi tria signa desint. ē platō minor. tps imperfectū
 et mod⁹ imperfect⁹ nisi specialit⁹ cant⁹ eēt signatus signo extrinseco.

Alia signa non	Reinceptionis	colfaue
existētia de car	cōuenientie	flaut.
minis pstitutōe	pause generalis	
	Aspiratōis	
	bmollis	

Semiditas fit in tpe imperfecto qñ semicirculus p tractū
 diuidit vt h. ibi em durat medietas oim notaz canit
Sincopa Diminutio at fit i tpe pfecto qñ circulus diuidit p tractū
 tionis due vt h. ibi em solūmo 3° ps notaz aufert Vult em cantū
 sunt spēs in tali signo modiciū velocius tāgi debere q̄ in illo.
 Sunt em vnū 7 idē in esse 7 valore.

De tactu et notarum valore Capitulum quartum.

Alter est continua motio in mensura etcetera. Tactus autem per figuras et signa in singulis musice gradibus fieri habet. Quare nihil aliud est quam debita et conveniens mensura modi temporis et placitis. secundum enim horum diminutiones et augmentationes figure notarum tantum. Porro cognoscere signa indicare habent. Quorundam unaqueque figura in singulis quibus gradibus vadeat tactus. Pars ex notarum multiplicatio secundum unicuiusque signi informationes. quod subiecta descriptio sane ostendit. Pro cuius evidenter specialiori advertendum quod una semibrevis in singulis signis unum valet tactum. altera tria per ut dictum est in signorum diminutione sola canit. Hinc est quod in hominibus signis vel notule velocius tangi debent. vel si duo tactus si accipi per uno. ita videlicet ut tunc una brevis tangit tactum. nos tamen primum modum observemus tangendo si semibrevis tactum in singulis musice gradibus. proportionibus demptis

oooooooooooooooooooooooooooooooo

o o o o o o o o o o o o o o o o o o

bre bre bre bre bre bre bre bre

lon lon lon

Maxima

Notarum valor. modi perfecti. temporis imperfecti. minoris placitis

oooooooooooooooooooooooooooooooo

o o o o o o o o o o o o o o o

bre bre bre bre

lon lon

Maxima.

Notarum valor. minoris placitis. temporis perfecti. et modi imperfecti.

oooooooooooooooooooooooooooooooo

o o o o o o o o o o o o o o

bre bre bre bre

lon lon

Maxima

¶ Notaz valor maioris platōis. tpis pfecti. ⁊ modi ipfecti

o
 o o o o o o o o
 bre bre bre bre
 lon lon

Maxima

¶ Notaz valor maioris platōis. tpis ipfecti. ⁊ modi minoris

o o o o o o o o o o o o o o o o o o
 o o o o o o o o
 bre bre bre bre
 lon lon

Maxima.

¶ Notaz valor minoris platōis. tpis ipfecti. ⁊ modi ipfecti.

18	6	2	1	♩
maxima	longa	breuis	Semibre	mima
8	4	2	1	♩
maxima	longa	breuis	Semibre	mia
12	6	3	1	♩
maxima	longa	breuis	Semibre	mia
8	4	2	1	♩
maxima	longa	breuis	Semibre	mia
12	6	3	1	♩
maxima	longa	breuis	Semibre	mia
8	4	2	1	♩
maxima	longa	breuis	Semibre	mia
12	6	3	1	♩
maxima	longa	breuis	Semibre	mia
8	4	2	1	♩
maxima	longa	breuis	Semibre	mia

¶ Cū igitur valor notaz in tactu p̄sistat. tact⁹ & o in figuris ⁊ figure in signis. Necesse visum ē nobis p̄mit^r figuraz multiplicatōez posuiss^e. ac demū notaz valores p tactū adiunxisse. perqz signoz modi tpis et platōis indicatōez demonstrasse Sūt enī summe in cantu necessaria. Per hec itē is oīm figuraz simil^r ⁊ ligaturaz dinosci hz Quem admodū enī valor existit in tactu ⁊ tact⁹ in figuris figureqz in signis sic etiā in ligaturis s; vario mō. Aduertendū enī q color sp̄ auferet ter cū p̄c. nisi in tpibz pfectis nō signatis vbi color Emiola rep̄ntat. p

portionē. s. ibidē color etiā terciā pte auferat in tactu nō tñ pfecte id
facit in motu. In tpe pfecto color nōnūq; nihil ademit. imo solū p/
fectōis vel alteratōis vl' ipsectōis grā apponit. sitq; tantūmō in mō
in breuibz et semibreuibz. in tpe in semibreuibz et minimis. in platōe
in minimis et semiminimis.

¶ De punctis et pfectōe Capitulū quintū

Punctus ē qdā nitellū qd cū inter duas notas ponit aut prio/
ris medietatē addit. aut diuidit tps. aut pficit notā. Un nos
tm tres ponim⁹ pūctos. cū antiq; sex posuerūt. videlicet punctū addi/
tionis. diuisionis. pfectōis. alteratōis. ipsectōis et transpōnis. Sed
nos sequētes tres in diuisionis puncto cōsideramus.

Diuisionis ē duoz tēporū abinice separatio h nō canit nec
circa notā locat. s. paulo alt⁹ vl' pfund⁹. deseruitq; pfe/
cto tpi. maiori platōe cōtempa. qz ibi ē ipsectio. vt hic.

Additōis ē stimulator note ad lat⁹ h idē pūct⁹ canit et sp
ualet medietatē note siue pcedētis circa quā ponit. deseruit

Punctus ē qz oibz plationibz tēporibz et modis ipsectis. vt hic
triplex Pfectōis ē q facit additōem note pcedētis et diuisionē
sequētis Admonet em dubiū et pfectā reddit pcedentem
hic solū deseruit pfecto tempori. deniq; nōnulli eundē p
additōnis puncto locarunt vt hic

¶ Dereliquis vero tribus nemini sit cura qm sub his tribz com
phendunt respectu tm diuersorum

¶ De notarū pfectōne.

Pfectio ē notā ipsectā pfectā reddere. sitq; i mō tpe et platōe
ipsectis et hoc mediāte pūcto. Dis igit pūctus additōis siue
pfectōis additus cuiūq; note impfecte. Valet sp diuidiatē note
pcedētis redditq; figurā pfectam. vt hic

¶ De pausis Capitulū sextū

Pausa ē silentiū vocis. vel aspiratōis mēsurā p tantū in/
teruallū aut spaciū tps qzū figurā p q ponit pteneri p
Sunt aut pause ex fragilitate humane vocis p cantores
inueniēte triplici de causa

Primo. ppter resectōem anhelitus. qz sicut in cantādo fi/
guras notarū ponim⁹ ita in tacendo pausas locam⁹

Pausa po Secūdo. ppter notā difficulter locandā. qz nō oēs note to
nit. ppter no et melodie deseruiunt

tria Tercio. ppter cant⁹ variatōez. qz nūc cantare nūc pausa/
re variare ē. et qzto variabil⁹ tanto delectabili⁹ audiētio
apparet gaudet em varietate. natura

Pausar alia.

¶ Generalis est virgula simplex vel duplex p oēs lineas q̄ ori trā-
cta designatq; finem vocis

¶ Modi est tractus tendēs ad lineā quartā occupans tria spacia z
valet totidē breues propter modum

¶ Longa cōplet duo spacia z vnā lineā sup̄gredit̄ ptingēs vsq; ad
terciā z valet longā vbiq; modo excepto pfecto.

¶ Pausa est tractus de lineā ad lineā cōplet vnum spaciū. z valet bre-
ue in omnibus signis.

¶ Semipausa est virgula a superiori pte linee descendēs ad mediū
spaciū eiusdem valet semibreuem in omni signo

¶ Suspiriū est tractus ab inferiori parte linee ad mediū spaciū eius-
dem valet minimā vbiq;.

¶ Semisuspiriū est virgula equalis suspirio sed a pte superiori, vñca-
ta. valet seminimā in omnibus signis

Generalis

Modi

Longa

Pausa

Semipausa Suspiriū Semisuspiriū.

¶ De ligaturis Capitulū septimū.

Ligatura ē notarū p̄geries sil' p̄dependēs iuxta formā q̄dra-
te vel obliq̄ Estq; caudata in sinistra vel dextra pte. habens
caudā ascendētē vel descendētē. vel caret cauda. v' vbiq;
caudata Si h̄z caudā in dextra pte siue ascendētē siue descē-
dētē longa ē Si h̄o h̄z caudā in sinistra pte descendētē breuis ē vna
cū intermedijs. si aut̄ ascendētē semibreuis ē vna cū sequēte. ceterē li-
gature in subiectis duob; metris facile dinosci habent.

Prima carens cauda. longa cadente scda.

Ultima quadrata dependens sit tibi longa.

De notaz impfectōe Capitulū octauū.

Impfectio ē alicui⁹ note in numero ternario depredatio Vel sic
Impfectio ē notā pfectā impfectam reddere. fit aut pfectio du
plr ab ante ⁊ retro ⁊ hoc triplr

Modo impficiat a S a vel valore
eius ante ⁊ retro vt hic
Impfectio Tempore ab vna ante ⁊ retro ipfici.
fit triplr in possunt vt hic
Prolatione hnt ipfici a vel
valore eius ante ⁊ retro vt hic

¶ Pausa at nūqꝫ ipficiat nec filia silem impficiat imo sp figura minor
maiorē pcedere ipfici hz ⁊ nō sequentē nisi medietat pūcā diuisionis

De alteratōe Capitulū nonū

Alteratio ē pꝑrij valoris fm note formā duplatio. vl sic Alte/
ra⁹ ē alicui⁹ note minoris resꝑcu maioris geminatio. ⁊ fit triplr
In mō qñcūqꝫ due breues ponunt inter duas longas
pfectas. vl ante aut post impfectas redditas. scda erit
altera. Valebitqꝫ duas breues vt hic

Alteratio fit In tpe qñcūqꝫ due semibreues ponunt inter duas bre/
tripliciter ues pfectas aut aliunde impficiendas. scda alteratur
Valebitqꝫ duas semibreues vt hic

In platōne. qñcūqꝫ due minime ponunt inter duas se
mibreues tpe cōpleto vel aliunde impfectio. scda alte/
rat ⁊ facit duas minimas vt hic.

¶ Maxima at nō alterat cū nō habeat maiorē se nec sub minima hz
fieri alteratio in figuris. qz triplatoe carent. neqꝫ pausa alterat. pꝫ in
deponi alteratio p punctū diuisionis ⁊ notaz denigratōem.

S iij.

¶ Pro cuius evidentia specialiori advertendū. Quod quoniam due breues iter
duas longas claudunt perfecti modi sine aliquo puncto scda alteratū hic

Extra ligaturas

In ligaturis

¶ Si numerus ternarius inter duas longas claudis sine aliquo puncto.
Prima longa est plena et breues ad se invicem reducunt.

Si autem una superflua fuerit ultra numerum ternarium prima brevis prima
longa impletur. Id est si punctus mediat inter penultimam et ultimam breves.
Ultima brevis sequens longam impletur

¶ Si due fuerint residue ultra numerum ternarium prime tres in perfectio
nestant et ultima alterat longis manentibus perfectis.

¶ Si autem inter duas longas pausa brevis claudis cum figura brevis et pau
sa precedit brevis altera. aut si pausa sequitur punctus. pausa impletur pre
cedente et brevis sequente Si autem pausa sequitur brevis ipsa impletur sequente
longa. et brevis precedente quia pausa non alteratur

De semibreuiū alteratōe

¶ Si due semibreues inter duas breues claudunt t̃p̃is perfecti sine aliq̃ puncto sc̃da alterat̃. Sz si q̃ttuor semibreues inter maiores ponunt̃ p̃ma p̃cedenti p̃numerat̃

¶ Quoties aut̃ q̃ttuor semibreues ita ponunt̃. prime due p̃iunctim alie separatim. Ultima sequentē imp̃ficit. Si in medio due p̃iungant̃. p̃ma p̃cedentem imp̃ficit

¶ Si tres q̃z vltime due ligate. Semibreuis diuisim posita p̃maz imp̃ficit z vltima alterat̃ nisi p̃uicē p̃fectōis cū p̃ma poneret̃. Si at̃ p̃me due sunt ligate z vltima diuisa p̃ eodē t̃pe cōputant̃.

¶ Si at̃ q̃nqz ponunt̃ semibreues iter maiores q̃z p̃ma z vltie due diuisim ponunt̃ sc̃da z 3^a p̃iunctim p̃ma semibreuis p̃ma imp̃ficit z vltia vltimā. Sz si p̃me due semibreues p̃iunctim ponunt̃. vltima alterat̃.

¶ Sz minimaz alteratio q̃ rōne platōis fit ē talis q̃lis ē in mō et t̃pe nisi q̃ ibi ē respectus minimaz ad longas.

¶ Regula verissima

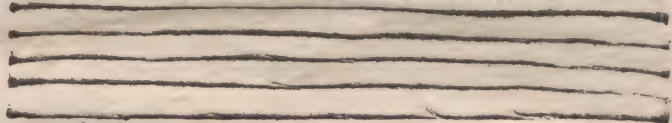
Quādocūqz igit̃ in platōe maiori due minime In t̃pe p̃fecto due semibreues aut̃ in mō p̃fecto due breues fuerint residue sc̃da alterat̃

De proportionibus Capitulum decimum

Proportio est duorum numerorum inaequalitas. Vel sic. Proportio est duarum quantitatium eiusdem generis unius ad alteram inaequalitate vel excessu certa habitudo. Et quoniam proportionales sunt plures ac infinite. octo tamen artis preceptores armonie deseruiantes pre ceteris in usum deferre voluerunt propter vocum consonantias ac consonantiarum partes.

	Dupla		dyapason
	Tripla		dyapason dyapente
	Quadrupla		bis dyapason
Octo proportionales musicales	Sesquialtera	pertinet sym	dyapente.
	Sesquitercia	phoniam deca	dyatesseron
	Sesquiquarta		dytonus Semi
	Dupla superpartiens		diapason diatesseron
	Sesquioctava		Tonus.

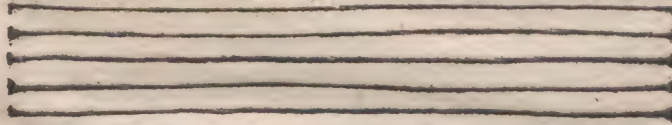
Est igitur dupla proportio quando maior numerus pertinet minorem duplum. ut quattuor ad duo. sex ad tria. vel octo ad quattuor. Musicaliter quidem quando due minime contra unam ponuntur aut 4 contra 2 vel 8 contra 4. cuius signum est cifra algoristica binaria oibo signis associata ut hic 2.

Discantus

Dupla

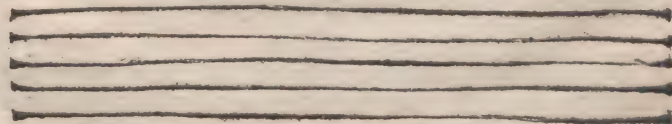
Tripla proportio est quando maior numerus pertinet minorem triplum. Ut 3 ad 1. vel 6 ad 2. aut 9 ad 3. Musicaliter quando 3 minime ponuntur contra unam. aut 6 contra 2. vel 9 contra 3. Cuius signum est cifra ternaria algoristica. Ut hic 3. exim.

discantus

Tripla.

Quadrupla proportio est quando maior numerus pertinet minorem quadruplum. ut 4 ad 1. vel 8 ad 2. vel 12 ad 3. Musicaliter quando 4 minime contra unam ponuntur aut 8 contra 2. aut 12 ad 3. Cuius signum est quaternaria cifra algoristica. cuiuslibet adiuncta signo ut hic 4 exim.

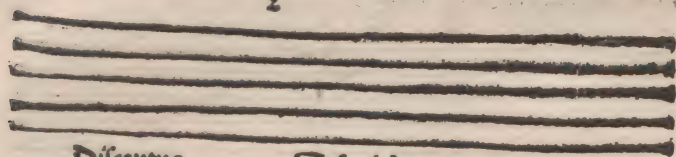

Discantus

Quadrupla

Sesquialtera pportio est qñ maior nūa^r pñet minores semel
 et altera pte. Ut qñ tres minime ptra duas ponūtur. vel 6 ad 4
 de quo qñ alio noie sexdupla. Cui⁹ signū ē ternaria cifra algoristica
 posita supra binaria. vt h. 3. Emiola at pñes colorē cognoscit qñm.

2

Discantus

Sesquialtera

Sesquitercia pportio est. qñ maior numer⁹ pñet semel minores
 et eius terciā pte. vt 4 ad 3. vel 8 ad 6. Musicalr qñ 4 minime cō
 tra 3. vel 8. ptra 6. pferuntur Cui⁹ signū est cifra qternaria posita su
 pra ternaria. vt hic 4. vel semicirculus reuersus. vt hic qñm.

3

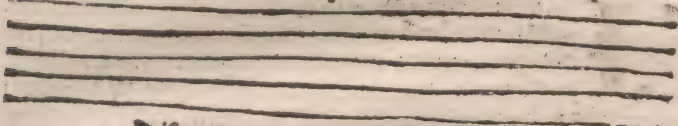

Discantus

Sesquitercia

Sesquiquarta pportio ē qñ maior nūer⁹ pñet in se minores semel
 et ei⁹ qtra pte. vt 5 ad 4. vel 10 ad 8. Et sic musicalr qñ 5 minime p
 ferunt ptra 4. aut 10 ptra 8. Cuius signū ē quaria fgula algoristica
 posita sup quaternaria. vt hic 5. vel semicirculus puerlus cū puncto
 vt hic. exemplū

4

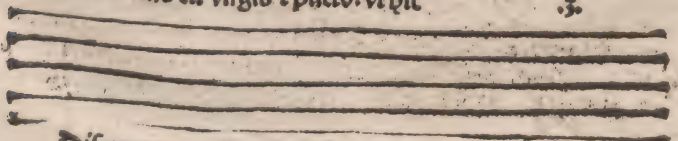

Discantus

Sesquiquarta

Dupla supbiparties ē. qñ maior nūerus pñet minores bis et a⁹
 duas ptes. vt 8 ad 3. Habz em octo bis ternariū numer⁹ et a⁹ duas
 ptes. Musicalr qñ 8 minime ptra 3 pferunt. aut 16 ad 6. Cui⁹ p
 portiois signū ē octonaria cifra posita sup ternaria. vt h. 8. vel semi
 circulus puerlus cū virgis et puncto. vt hic

3.

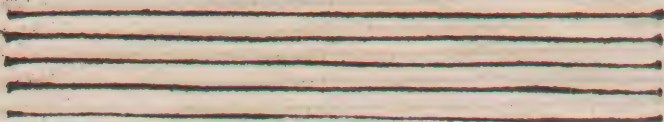

Discamus

Dupla supbiparties

D. l.

¶ **S**equioctaua pportio est qñ maior nūerus continet minorem
 semel et eius octauā partē. vt 9 ptra 8. vel 8 ad 16. Est em octona-
 rius dimidium 16. cui addit octaua ps et erit 18. Multa aliter qñ
 9 minime ponitur ptra 8. vel 18 ptra 16. Cuius signum est cifra 9
 posita supra 8. vt hic 9 vel sic)
 8 8

Discantus

Sequioctaua

¶ Et si hec modica pportionū discussio nō ad pfectā musice dñmō-
 stratōem adducat. pferat nihilominus ingentem vtilitatem quibusli-
 bet cantare volentibz. Nam sexenum qñ quorūdam mūsicorū capi-
 tosa mens hñmōi pportiones nitit pfundere. Ita vt ptra pceptorū
 ordinatōem. ac etiā ex omī parte bene fundatā positōnem. qdā male
 fundare. qdā signa puertere. qdā triplaz sequialtere immiscere. aut
 aliā p alia ponere solent. dicētes ne forte nō scātur insup 7 gloriānt
 se quid noui fecisse nemini pter ipis notū. non attendentes q 7 factu
 is 7 amens animo capere p q nemo pter eum nouit. Sicut 7 cau-
 po indocui q debita parietī inscribit signo sibi solo legibili. Qua-
 ppter pportiones illas annexere volebamus quo facili? ab omī-
 bus hñc sciētie studere volentibz intelligi possint.

¶ De modo pponendi seu ptrapūcto
 simplici Pars quarta.

UIta itaqz pōitō ptribz ppendiosa sufficiētīqz informatōe
 eorū dē. que nō mō ad Gregorianū cantū. verū ad totius
 pītagonici cantus cognitiōem maxime adducere videbāt
 Postremo hō hac vltima pte dñmō cōponendi seu ptra-
 pūcto simplici quippiā differamus. Que tācti realiter idēz sint. tñ
 cū modus pponendi q ad diuersaz vocū pponem. ptrapūctus hō
 ad plāni cant? sortitatz pñdēt? nihil phibet ea rōne differre. Est
 em sortitare. vt summam dicam? cantū nōnullū diuers? melodijs
 improprie ordinare. Cōponere hō nil aliud fore ac diuersos cantus
 p discretas pcordatias in vnū colligere phitem? ¶ Est tñ duplex cō-
 trapūctus. Colorat? vidēz cū discat? aliqz siue plures p diuersas
 figuras fundant? tenore quoqz ex diuersis notaz spāb cōposito. Et
 simplex qdē h est. cū discant? nōnull? vel plures p semibreues dū-
 māt fundantur in simplici tenore ex eisdē notulis pposito. 7 t illo
 ptrapūcto hac pte intendim? diuidentes illā in sex capitula

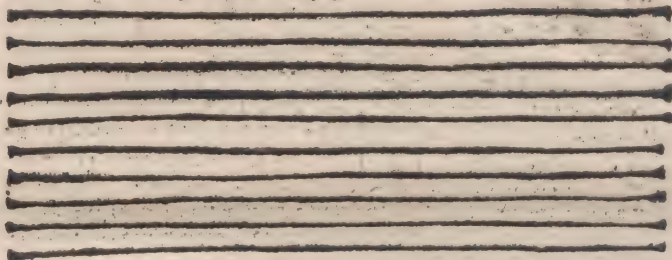
¶ Quid sit pportio. quid psonātia
quid dissonātia. Caplin pmi.

Poportio ho hic intēta fit cū vna vox distat ab alia. vel
gravitate vel acumine. talis distātia intervalū vocatur
Est em intervalū soni acuti granisq; distātia. hmoi autē
intervallo a musicis vl' modi vl' spēs nūcupāf. Quelic;
fm arithmeticos sunt plures ac infinite. cū nūer⁹ sit multiplicabilis
in infinitū (nā. 22. q̄ ē dupla. 24. q̄ ē 3^a. 26. q̄ ē qnta rājs. q̄q; istarū
sub tribo duplis repit) Attamē cōis vlus cantoz 7 vocū possibilis
tas 20 pētāt vocib; vidēz pma. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 7c. vltē⁹ qdē nūeran
do 7 pcedēdo vlq; ad vicesimā spēm Ex his ho. j2. puta pma. 3. 5. 6.
8. jo. j2. j3. j5. j7. j9. 20. dant psonātie. Est em psonātia dissiliuz iter
se vocū in vni redacta pcordia Reliq; āt intercepte scz 2^a. 4. 7. 9. j1
j4. j6. j8. dissonātie dicūtur. qz nulla discātū ingredit maxime sim
plicē licet in discātū florib; ornati queq; istaz cū minima vel semi
nima tangi possit. Est em dissonātia duoz sonoz sibimet ipmūtoz
ad aures puenitiā aspera 7 iniocūda collisio. cū em sibimet miseri
molūt 7 qdāmo integer vterq; conat puenire. 7 cū alter alteri officit
ad sensum vterq; insuauiter trāsmittitur

¶ Que psonantie dicātur pfecte. que impfecte
et quare ita vocentur. Caplin secūdum

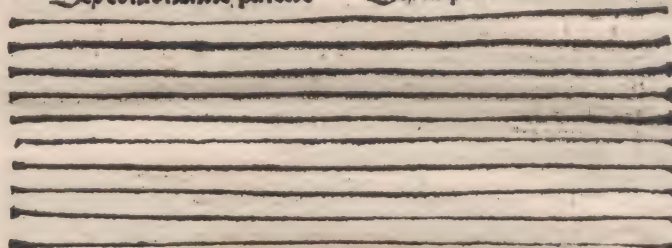
Personantie biprite sunt. Quedā em scz. j. 5. 8. j2. j5. j9. p
fecte vocitant. qm p se stare pnt. neq; vna 7 eadē tā ascen
dendo q̄ etiā descēdendo vti debeamus. Ceterē ho puta 3
6. jo. j3. j7. 20. Impfecte sunt. cum qz p se nulla stare pnt. j3
sp post se pfectā exigit sibi viciniore. vñ suā recipiat eēntiā 7 pfectio
nē. cum etiā qz vna 7 eadē se penumero vtimur in ascensu atq; descen
su. Rursus qdē illa sipsas nostri ita diuisere. Has em q̄ ceteris eēnt
molliores deorsum pcipitarēt ad psonantiā pfectā statim sub ea cō
tentā tanq; ad primiore eius eēntiā 7 pfectō em maxime tenore cō
surgente. Sed acute sursum tenderent ad psonantiā maiorem sup
ipam. pcipue tenore descēdente. vel saltē vnisonū faciente. Quo sic
vt tertia mollis quā ipsi semidytonū nūcuparūt vnisonuz erigit. et
3^a dura quā dytonū dixere qntā. 7 sexta maior vl' tonuscūdypēthe
sp post se duplā reqrit. sexta vero minor cū nō ingredit discātū sim
plicē nulli spēi pfecte subordināda censet. idēq; cū ceteris agēdū est
qm oēs ad pdictas q̄tuo; reducūtur. Cōprehēdētes em. 8. j5. sub
vnisono jo. j7. sub 3^a. j2. j9. sub 5. et sub sexta. j3. 20. Quicquid em
post duplā repetitio et reiteratio dicit soler

Consonantie	6	11	20	qz vñū 7 eq̄le reddūt sonū. cete ra in subiecta descriptōe videāt
¶ q̄drupte	5	12	19	
	3	10	27	
	1	8	11	

Sex consonantie perfecte

Sex imperfecte

Octo dissonantie

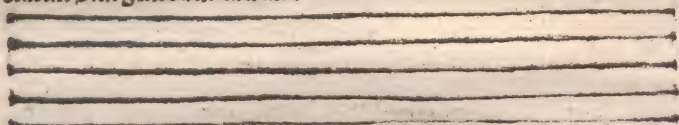
Concordantiarū comparationes

De vocū p̄positione Caplm terciū

OUip̄is igit̄ p̄ponere quippiā. Im̄p̄mis tenore v̄l etiam
aliū choz ponat ad placitū necesse est. Ita tñ vt bene for
mel fm̄ toni exigentiā sub quo regulat̄. Sitqz cant⁹ in
p̄tendis p̄portōibz ne qd minus apte. puta vel trito
nū vel semidyapente. aut deniqz quippiā aliū inuiscatū modū pone
re conetur. neqz magnis intervallis ip̄m tenorem p̄ficiat. sed p̄ctas
sim p̄ sc̄das tercias quartas p̄cedere plurimū eūdē exornat. nōnun
qz tñ etiā p̄ q̄ntas 7 sextas. sed nō nisi in certis tonis Maiori tamē
ope conādū cenſeo. melodie q̄s studeat discrete 7 amabili. 7 cum te
nor nimis basse p̄cesserit iursum transponat ad quartā vel q̄ntā. aut
deniqz vsq̄ alibi cū recte neumari poterit ibidez. q̄o ita d̄ispositio
ponatur tūc aliū choz modo quo sequitur

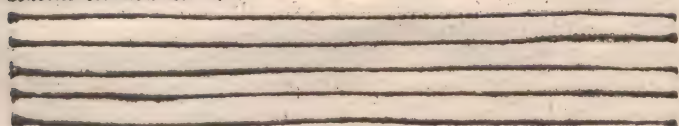
¶ Quid sit discantus. unde dicatur et
quo pacto formetur Capitulum quartum

Discantus est aliquorū diuersorū cantuū consonantia. dicitur
enī discantus quasi diuersus cantus. eo quod illi cantus quibus
discantus perficitur differre debeant. ita videlicet si unus
ascendit alter descendat. et e converso. prout tamen si ascendere vel
descendere propter cantuū pulcritudinē. Nos vero discantum per uno
durat per choro puta altiori accipientes. eisdem regulis formemus.
¶ Prima regula. quod omnis cantilena in consonantia aliqua perfecta inci-
pi et terminari debeat. nisi vocū multitudo hoc aliter cogat fieri.
¶ Secunda regula quod nunquam due consonantie perfecte eiusdem speciei se similes in
ascensu vel descensu sequi debeant nisi in unisono. Potest nihilominus
octava sequi quinta. vel e converso. ita videlicet ut tres consonantie per-
fecte diuersarum specierum se simul comitentur et non plures. Tres tamen vel quatuor
consonantie imperfecte similes se sequi possunt maxime tenore pun-
ctatim surgente aut cadente.

Bene valet Non valet bene valet bene valet

¶ Tercia regula quod consonantie proximiores in discantu queri debeant.
Verbi gratia tertia mollem sequatur unisonus. tertia dura contra non
nunquam tamen etiam eadem octava sequi potest tenore cadente ad dyapente. Semper
autem sexta maiorem sequatur dupla. tenore precipitante per unum gradum. sexta
pro minor discantu non ingreditur ob sui duriciem et discrepantiā. quan-
tum non requirit si tamen eundem ingreditur. hoc fit non nisi multis septis pun-
ctatim descendentibus.

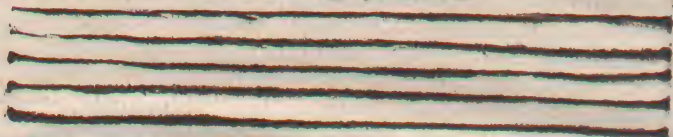

tercia mollis terciā dura terciā sequitur octava sexta minor.

¶ Quarta regula quod in omnibus choris consonantie perfecte cum im-
perfectis misceri debent. ita quod inter duas perfectas una mediat imperfecta et
e contra. Ut verbi gratia inter unisonum et dyapente tertia. inter dyapen-
te et duplā sexta inter hanc quoque et. 12. 10. Tres tamen aut quattuor
B iiij

tercie vel decime ut dictum est se sequi possunt. dum una perfecta sequatur quam requirunt.

¶ Quinta regula q' nunq' plures septe in ascensu se sequi possunt. q' his hocipm in descensu optime fieri poterit. ita tñ ut vltimā istarū sequat vna pfecta puta ipa dupla quā requirit. Potest tñ nōnūq' septā seq jo tenore cadente dytono vel ad dyatesseron. nōnūq' etiā seq poterit cā dytonus tenore ascendēte p dyatesseron.

Nō valet bene valet sextā sequit jo eandē sequit dytonus

¶ Sexta regula vult discantū nūq' vel raro poni debere sup tenorez in qnta. posito tñ ptrapuncto infra tenore in dupla. imo sepe nūero in tercia sta Sua vel jo poni poterit. et hoc fm psonantiarū exigentiam. ¶ Ultima regula vult eundē sp formalibus clausulis claudi. Neq' saltū pati ad dyapason deorsum licet bene sursum. ita tñ ut semp dulcior melodia observetur

Deformatōe ptrapuncti Capitulum quintum

Prima regula. Si discantus ponit cū tenore in vnisono bassus poni pōt in .3. 5. 8. 10. 12. infra tenore. Sic q'q' cum bassus positus fuerit cū tenore in vnisono. discantus in sibi forma poni poterit supra tenorem.

¶ Secda regula. si aut discantus ponit in tercia sup tenore bassus ponit poterit in .3. 8. 10. infra tenore. nōnūq' etiā in sexta dū sit de sexta in octauā clausulatio. Sic quoq' si bassus ponit in tercia infra tenorem. discantus pōt sibi iungi in .3. 6. 8. 10. supra tenorem.

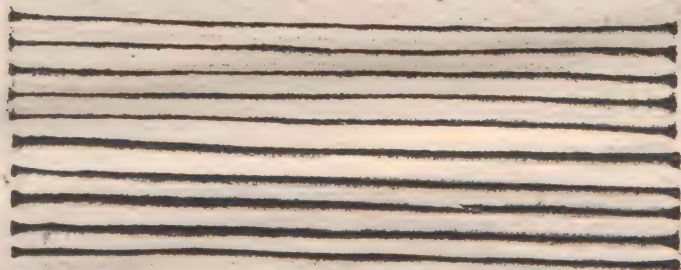
¶ Tercia regula. quādo discantus ponit in qnta sup tenore bassus pōt sibi iungi. In vnisono cū tenore vel in tercia supra tenore. S; infra nō nisi in dyapason. et interdū etiā in sexta. cū tenor discantus formam assumpserit. dumq' sit de sexta in octauā clausulatio manente discantu cū ptrapuncto in decimis. talis em dispositio dū cissimum reddit sonum. Sic quoq' si bassus ponit in qnta sub tenore discantus pōt sibi iungi in vnisono sexta vel octaua.

¶ Quarta regula. si discantus ponitur supra tenorem in sexta. bassus debet poni in quinta vel saltem in tercia. aut in .12. vel saltem in jo. infra tenorem.

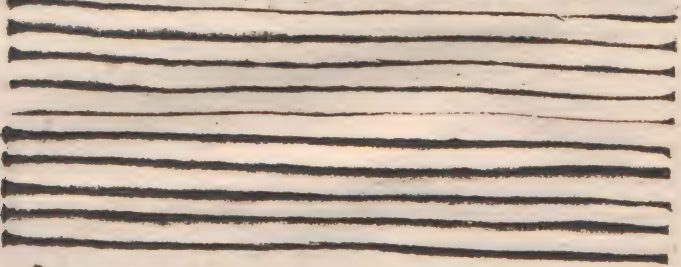
¶ Quinta regula. si discantus fuerit positus in octava supra tenorem. bassus debet poni in .3. y. supra tenorē. Vel in .3. y. 8. 10. 12. infra tenorē. Si autē bassus ponit in octava infra tenorē discantus potest sibi iungi in eisdē concordatis iā dictis supra tenorem.

¶ Sexta regula. si discantus ponit in .10. supra tenorē. bassus potest poni in .3. y. 8. supra tenorē. aut in tertia. 8. vel .10. infra tenorē.

¶ Septima regula. si bassus ponit in .10. infra tenorē. discantus potest sibi iungi. In tertia sexta. 8. vel .10. supra tenorē. Sed si bassus fuerit positus in .12. sub tenore. discantus potest poni in sexta vel octava supra tenorē. nonūq; etiam in quarta supra tenorem contrapuncto stante in .12. y. vel saltem in tertia sub tenore.

Exemplū p̄me regule sc̄de regule 3^a regule 4^ate

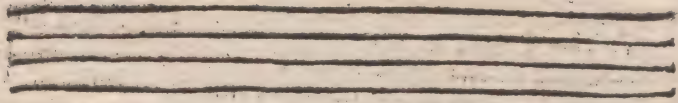

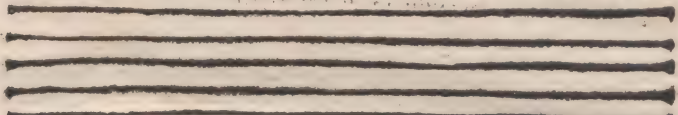
5^ate regule. 6^ate 7^ate regule

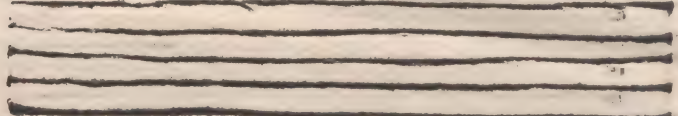
¶ Quibus clausulis debeat claudī
vnaqueq; vocum Capitulū sextū.

Omnis em̄ cantilena quo ad discantum tenorem ⁊ bassus nō
nisi formalibus clausulis vult clausulari

¶ III

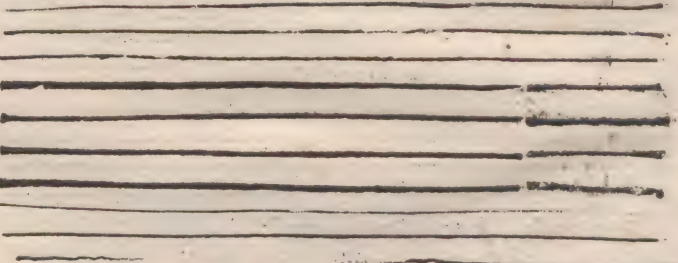

Dis clausula discantus ex tribus notis constituta se habet ultimam sursum

Sed ois clausula tenor ex totide notis constituta habet ultimam deorsum

¶ Clausule contrapuncti diuersimode formantur. iste tamen processus in omni positione communiter obseruatur

¶ Regula

¶ Dis igitur discantus in quacunque clauis ponatur semper eius penultima debet poni in sexta supra tenorem. et bassus in eadem nota in quinta infra tenorem. ut hic

¶ Est tamen summope aduertendum quod si tenor claudat in mi. discantus debet sibi iungi ut supra. Penultima autem contrapuncti poni debet in tertia. et non in quinta infra tenorem. Sed si tenor discantus clausuram assumpserit. capiat discantus formulam tenoris clausulando de

tercia in unisonū cum tenore ⁊ stabile penultima strapūcti in terciā.
 Vel etiā clausulando de quinta in terciā. ita tñ vt bassus cū tenore
 clausulet de septa in octauā sitq; positus sub discātū in decima.

Exemplū pmi

secūdi

tercij

quartū

¶ Hec igit sunt lectores 'candidissimi musicoꝝ excerpta' quasi oim
 mihi vltima vtiliora nilq; fore omissum. cū sanē ipam insperemus
 qđ ad huiusce artis vtilitatē pducere videbat. Nē enī singuloꝝ pre
 ceptoꝝ auctoritates nō posuerim. nec in pcessu cū priscis pcordane
 rim facit breuitas promissa. ac ipsoꝝ antiquoꝝ plana ⁊ cōpendiosa
 sufficiensq; informatio. Ex quoꝝ scriptis Velut opes ex florib; di
 gniora queq; collegi ⁊ quāta potui sceleritate rem ipam scribere com
 pulsis. Quāobꝛē Vos oratos izi queso vt si quid peculanter dictū
 aut minus bene a me factū fuerit. bonitate. patientia ⁊ equanimita
 te vestra corrigat. Valete fauste.

¶ Explicit opusculū musices omnibus volentib; cantū
 vtrūq; scire necessariū fausto fine Impressum Colonie p
 honestū virū Henricū Quentell ciuem famatū eiusdem
 Anno missionis in carnē dñi millesimo quingē
 tesimo vno addito.

(1501)

Nicolaus wollick de Serouilla Artium magister
dño Ade Popardiensi sacre pagine licentiatu ac
in gymnasio Corneliano regenti Salutē. P. D.

Occisime atq; humanissime dñe Adam. vti varia sunt
mortalium ingenia. ita etiā multi variā experiunt fortunā
His leta. illis dura et aduersa imponit. cui⁹ rei nō soluz
hystorie veterū. s; etiā p̄sens hec etas infinita p̄modū
h; documēta. S; vt ego ad mēpm veniā. Tu nosti p̄stantissime
mī dñe Adā. q; tenuis sp. q; angusta res mibi fuerit ad capescendū
ingenij cultū. hoc ē. bonarū artium eruditōem. sine q̄ nemo p̄fecto cul
tus aut ingenuus dici meret. nō tñ q̄uis artis septus limitib; et a
fortuna abiectus. ac oīm ferme rerū egenus esset. expelli me a forib;
phie passus sum. neq; vt timidi solent audito vir classico terga da
re sustinui. memoz Cleantes phi. q; qū flagitaret incōparabili amore
discendi et vni⁹ oīm pauperimus esset noctu Athenis potentium
cuiū hortos rigans aquā laboriosissime hauriebat et eo questu in di
em panes sibi emens phie opam dabat. qua p̄seuerātia tandē in se
eta sua tantus enasit vt statim in Zenonis p̄ceptoris defuncti locū
succederet. Magnū ille mediūfidi⁹ exēplū ē pauperib; ne desperent
Et certe hoc a⁹ phi tā p̄inar studiū ita me aiuit. vt nō solū in arti
bus (q; vulgo d; s; etiā in Musica et in poetica lectōnes quotidie
audire. nec in eo reprehēdendus mibi video. qū Aristoteles phoz fa
cile oīm p̄nceps vt testat Plutarchus. maiorib; illis disciplinis.
etiā poeseos p̄fectā quandā cognitōem adiūgebat. et hystorie tā cu
riōsus erat. vt neq; celo. neq; terra. neq; mari quicq; relinq̄re velle
incognitū. Nō ergo mibi vicio varāt Aristotelici si et ego Aristote
licus ipm Aristotelē imitat⁹ fuero. S; inquis colēdissime p̄ceptor.
Quid ita tātas istas erūnas. qd difficultates cōmemoras. q̄ euasit
tus tandē. vt itelligas q̄tū p̄bitati dectā tue. q̄ me. quē (vt ita loqr)
ipā sal⁹ reliquisse videbat sol⁹ suscepisti. et more indulgētissimi parē
tis in tuo gymnasio fidelissimis p̄ceptis enutritū ad insignia magi
sterij eueristi. me hercule si rē istā bñ pensiculo. nūq; liberalitati erga
me tue possuz p̄dignā grām referre Volo igit. qd soluere nō possuz
sp tibi deire. hoc ē tue bñficētie nūq; obliuiscī volo. s; vbiq; occa
sio erit. de te q; possim honorificētissime loquar et cogitabo. Quā ob
rē cū hec opuscula musice artis (mēū videlicet gregorianū At Maldi
oris de wormatia figuratiūū) imp̄mēda forent. sine tui nomis grata
mētione ea in publicū euolare nequaquā pmisi. neq; in alijs pmisi
rus. si q̄ post hac edidero. vt saltē nō ingrat⁹ sim. si tā gratus esse nō
possim q; cupio. Vale p̄sidiū et deus Nicolai galli

